

SLOVENSKI ČEBELAR

1940

XLIII 3

Vseбина:

Vabilo na občni zbor slov. čebelarskega društva	37	Čtivo za začetnike	47
Vabilo na občni zbor čeb. podružnic v Kranju	37	Iz zgodovine sporov med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini v 18. in 19. stoletju	48
Vabilo na občni zbor čeb. podružnic za bivšo mariborsko oblast	38	Opazovalne postaje	51
Na čebelarski tabor na Grosupljem	38	Kotiček za radovedneže	52
Rastline bisernika so na razpolago	38	Društvene vesti	53
Je li mogoče izboljšati čebelno pašo?	39	Vabilo na občni zbor čeb. družine	54
V premislek	40	Naše podružnice	54
Kongres v Zürichu	42	Listnica uredništva	56

Mali oglasi

Prodajam 18 naseljenih A. Ž. panjev. Cena po dogovoru.

Marinšek Filip, Pšata 10, p. Dol pri Ljubljani.

Prodajam 50 kranjičev navadne mere, naseljene z družinami z mlado matico; čiste sivke. Kupim pa nekaj praznih A. Ž. panjev, dobro ohranjenih. Sodja Jože, čebelar, Dobrava Vintgar 28.

Prodajam 20 kranjičev, močnih, z mladimi maticami. Cena po dogovoru. Ule Franc, čebelar, Boh. Bela 110.

Prodajam 20 dobro ohranjenih naseljenih A. Ž. panjev. Cena po dogovoru. Zupančič Matej, Ljubljana Moste, Ribniška ul. 10.

Kupim kranjiče male in velike mere, naseljene s čistimi sivkami in mladimi maticami. Prodajalec mora postaviti čebele na želez. postajo Murska Sobota. Ponudbe je poslati na pošto ležeče Martjanci — Prekmurje pod označbo „Čebele“.

Prodajam 5 naseljenih A. Ž. panjev. Cena po dogovoru. Kurent Anton, Prevoje 28, p. Lukovica.

Naprodaj imam 15 kranjičev normalne mere z mladimi maticami. Cena po 120 din. Perko Ivan, šol. uprav., Vrhpolje, p. Moravče.

Prodajam 25 kranjičev normalne mere, lepe plemenjake z mladimi maticami, zadostno zalogo medu. Cena po 120 din. Urh Franc, čebelar, Boh. Bela 110.

Kupimo nevezan letnik 1939 Slov. Čebelarja. Ponudbe je poslati na Društveno Čebelarno v Ljubljani.

Prevzamem v celoletno oskrbo na dobro pašišče 30—50 A. Ž. panjev. Pogoji po dogovoru. Informacije: Čeb. podružnica v Črnomlju.

Prodajam okusno narejen čebelnjak na kolesih za 44 A. Ž. panjev. Ogleda se pri Jožetu Černejšku, Leveč 18 pri Slov. Bistrici.

Podružnica Društvene čebelarne v Mariboru

ki je bila prej v prostorih Kmetijske družbe,

Je sedaj v društvenem tajništvu (v trgovini Črepinko, Zrinjskega trg števil. 6)

(2 minuti od glavnega kolodvora, mimo palače Ljudske samopomoči.)

Zveza čebelarskih podružnic Antona Janše v Kranju

Pravilnik

o poslovanju zvezine plemenilne postaje na Fužinah pri Kokri

Čl. 1.

Ogled (obisk) plemenilne postaje je dovoljen samo po predhodnem pismenem dovoljenju „Zveze čebelarskih podružnic Antona Janše v Kranju“. Dovoljenje je pred ogledom postaje predložiti njenemu oskrbniku.

Čl. 2.

Ključke od hramčkov, čebelnjaka in shrambe hrani oskrbnik g. Trček Anton

(Upravno poslopje gozdno-produkcijske družbe Jezersko) v Kokri.

Čl. 3.

Naseljene prašilnike odpremi iz Kranja na plemenilno postajo „Zveza“.

Člani kranjske in okoliških podružnic jih dostavijo osebno g. Albertu Rossu v Kranju (nasproti hotela „Jelen“).

(Nadaljevanje na 4. strani platnic.)

Glasilo Slovenskega čebelarskega društva v Ljubljani

Izhaja mesečno.

Številka 3

V Ljubljani, 1. marca 1940

Letnik XLIII

Vabilo na

redni letni občni zbor

Slov. čebelarskega društva,

ki bo v nedeljo, dne 14. aprila 1940 ob 9. uri v dvorani
Delavske zbornice v Ljubljani na Miklošičevi cesti.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav in otvoritev zbora po predsedniku.
2. Tajniško poročilo.
3. Blagajniško poročilo za upravni oddelek.
4. Blagajniško poročilo za Društveno čebelarno.
5. Poročilo pregledovalcev računov.
6. Nadomestna volitev izpadlih odbornikov ter volitev namestnikov in pregledovalcev računov.
7. Sprememba pravilnika zavarovalnega sklada za podporo čebelarjem okuženih čebelnjakov.
8. Sprememba društvenih pravil.
9. Samostojni predlogi.
10. Slučajnosti.

Pozor! Ker smatrajo oblasti glasovanje društvenih delegatov, ki se ne izkažejo s pooblastilom, za neveljavno, prosimo vse gg. delegate, da prinesejo s seboj pravilno podpisano in žigosano pooblastilo svoje podružnice.

Predloge za občni zbor naj podružnice pošljejo glavnemu odboru najkasneje do 31. marca t. l.

O d b o r.

Vabilo na

redni letni občni zbor

Zveze čebelarskih podružnic Antona Janše v Kranju

ki bo dne 10. marca t. l. ob 9. uri dop. v sejni dvorani
mestne občine v Radovljici.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav in otvoritev po predsedniku.
2. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Tajnikovo poročilo.
4. Blagajnikovo poročilo.
5. Poročilo rač. preglednikov.
6. Volitev novega odbora.
7. Slučajnosti.

O d b o r.

Zveze čebelarških podružnic za biv. mariborsko oblast,
ki bo v nedeljo, dne 17. marca t. l. ob 10. uri v dvorani
gostilne Zupancič na Ljutomerski cesti v Ptuj.

DNEVNI RED:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročila: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, č) pregledovalcev računov.
3. Volitev novega odbora.
4. Predavanje referenta za čebelarstvo pri kralj. ban. upravi g. Okorna "O izvozu našega medu".
5. Poročilo podpredsednika g. nadz. Močnika O akciji "Zveze" za širjenje medovitih rastlin.
6. Poročilo o akciji za ustanovitev "Zvezine čebelarne" v Mariboru.
7. Poročilo g. Rižnarja "O odpravi nedostatkov pri razdeljevanju ajdovih pašišč".
8. Predlogi za izpremembo društvenih pravil.
9. Slučajnosti in predlogi podružnic.

Ker so na dnevnem redu važne zadeve, prosimo vse včlanjene podružnice, da zanesljivo pošljejo svoje delegate na občni zbor. Vsak delegat mora imeti pooblastilo, ki mora vsebovati ime in priimek delegata, natančno število članov podružnice, podružnični žig in podpis predsednika in tajnika.

Podružnice, ki imajo za občni zbor kake predloge, prosimo, da jih pošljejo "Zvezi" 10 dni pred občnim zborom.

O d b o r.

Na čebelarški tabor na Grosupljem

Dne 28. aprila t. l. bo prišlo mnogo čebelarjev iz vseh strani Slovenije, dasi je namenjen v prvi vrsti Dolenjcem in čebelarjem iz ljubljanske okolice. Nekatere podružnice bodo poskrbele, da se bodo udeleženci peljali na Grosuplje z avtobusom.

Predavali bodo naši najboljši čebelarški strokovnjaki. Na sporedu je tudi film iz čebelarstva in iz življenja čebele. Popoldne bodo praktična dela v čebelnjaku g. Fr. Košaka.

Poskrbljeno bo, da bo zborovanje na Grosupljem v vsakem pogledu zadovoljilo udeležence in da bodo z njega odnesli mnogo koristnega in lepih spominov. Saj je že čebelarstvo g. Košaka tako veliko in zanimivo, da ne bo nikomur žal pota na Grosuplje.

Čebelarji, pridite od vseh strani! Vabimo vas prav prisrčno!

Rastline bisernika so na razpolago

Na pobudo našega društva je mestna vrtnarija v Ljubljani razmnožila rastline bisernika (*symphoricarpus racemosus*). Na

razpolago je 800 mladih grmičev, ki jih bo SČD razposlalo tistim čebelarškim podružnicam in posameznim čebelarjem, ki se bodo prijavili. Cena za komad je 1 din. Stroške prevoza plača naročnik. Naročila je poslati SČD v Ljubljani najkasneje do 20. marca t. l.

Bisernik spada med najbolj medovito grmičevje. Zraste do poldruga metra visoko in je primeren posebno za žive meje. Cvete skoraj neprestano in nudi čebelarom dolgotrajno pašo. Jeseni napravi lepe, velikim biserom podobne jagode. Razmnoževati ga je zelo lahko. Jeseni, ko listje odpade, narežemo šibe, ki so zrasle med letom, jih razrežemo na 25 cm dolge konce in jih vtaknemo do dobre polovice v zemljo, ki smo jo poprej dobro zrahljali. To je vse! Spomladi bodo potaknjenci veselo odgnali, jeseni jih pa že lahko presadimo na stalno mesto.

Bodi še omenjeno, da bisernik ni prav nič izbirčen za zemljo, na suhem kamnju in nerodovitnem produ pa mu seveda ne bo gnilo.

Od čebelarjev je sedaj odvisno, ali bomo z razmnoževanjem sadik nadaljevali, zato sezite po njih in storite kaj za izboljšanje paše.

Je li mogoče izboljšati čebelno pašo?

P. Močnik.

Čebelni varuh svet' Ambrož,
daj nam dosti sladkih rož;
za čebele dosti hrane,
da kaj tudi nam ostane.
(I. Mohorič).

Želja vsakega čebelarja je, da mu čebele nanosijo čim več sladkega medu. Zavaljo golega idealizma prav gotovo nihče ne čebelarji! Ne smemo pozabiti, da je tudi čebelarstvo gospodarska panoga, kar pomeni, da mora biti tudi pridobitno.

Čebele rabijo za življenje **medečino** (cvetni nektar), ki jo pretvarjajo v med, **obnožino**, ki jo nabirajo po cvetnih prašnikih in **vodo**. Medečino izločajo cvetovi ob ugodnem vremenu iz posebnih žlez-mednikov, ki so na dnu cveta. Dočim vsebuje medečina poleg vode v glavnem sladkor, najdemo v obnožini poleg drugih snovi največ beljakovino in ogljikove hidrate, torej snovi, ki so posebno važne za prehrano zalege, pa tudi doraslih čebel. Vsak močan panj potrebuje za prehrano povprečno letno 40—60 kg medu in obnožine, od tega 10—12 kg pozimi. Iz tega sledi, da mora biti v čebelnem okolju primerna čebelna paša, ki nudi čebelam možnost, da naberejo potrebno količino zase in še za čebelarja. Čebelarjeve zahteve pa niso male...

„Čebelna paša je pri čebelarjenju glavna stvar. Ako je ni v bližini, je čebelarjenje nemogoče“, pravi Jug v svoji knjigi „Praktični čebelar“. Tudi vsak drug čebelar se je že prepričal, da so polni lonci medu v glavnem odvisni od **čebelne paše**, ki mora biti taka, da lahko rečemo, da se „cedi med“. Večkrat pa moramo dati prav tudi pregovoru, da „muha ne da kruha“. Čebelice vedno storijo svojo dolžnost, le uspeh truda ni vedno ugoden! Kaj koristi, če ima čebelar še tako močne panje, če se vsak dan vsipajo celi roji čebel iz panjev, ko pa zvečer vkljub temu tehtnica pokaže 40 dkg upada! Kaj hasne, če so še tako lepi sončni dnevi, če pa čebelice — ne izletavajo, ampak žde pred žrelom, ker ni paše! Večkrat slišimo stare možake tožiti o lepih starih časih, ko je bilo medu dovolj in paša vse boljša ko danes. Paša se ravna po kulturah, čim več medovitih rastlin raste v okolju, tem boljša bo tudi paša. Današnja industrializacija in racionalizacija gospodarstva ne trpi več cvetočih livad in travnikov, ne slabo obdelanih njiv z raznim

cvetočim plevelom, ne njiv v prahi, kjer bi celo leto cvetel plevel, kakor n. pr. mrtve koprive in drugi strniščni plevel. Gospodar, ki ima travnike, na katerih se bohotijo cvetlice, je slab kmetovalec. Naši kmetijski strokovnjaki predpisujejo razne nemedče trave, kakor pasjo travo, pahovko, ljulko itd., ki naj bi jih gospodar sejal po umetnih travnikih, vse druge cvetice pa je treba iztrebiti, ker so plevel. Preje so pri ugodni čebelni paši čebelarili le v kmečkih panjih; tudi čebelarjev je bilo manj. Sedaj čebelarimo v modernih panjih pri skrčeni čebelni paši nadvse intenzivno in racionalno. Gotovo je, da uspehi ne morejo biti taki, kot bi jih pri našem trudu lahko imeli, gotovo pa je tudi, da se bodo pašne razmere zavaljo intenzivnega gospodarstva še poslabšale, ako se bomo čebelarji samo prepirali za pasišča, za **zboljšanje pašnih razmer pa ničesar storili**. Glavni pogoj uspešnega čebelarstva so **ugodne pašne prilike**. Ako so slabe, jih je treba, kolikor se da izboljšati. Da bi pa povsod imeli ugodne pašne razmere, tega ne smemo pričakovati. Posebno mesta in njih okolice so v tem pogledu na slabem. Tu seveda ne gre brez prevažanja.

Katere rastline odločajo pri nas v glavnem pri dobri paši? So to tiste, ki cveto v **veliki množini na obširnem prostoru**, tako:

sadno drevje,
po polju ajda,

po travnikih razne cvetlice (zlasti kadulja, rumena detelja in glavinec),

v gozdu smreke, hojke, kostanj, resje, črnice in maline, v mali meri tudi akacija.

Res je, da je za dobro letino merodajno še vreme (temperatura, padavine, vetrovi itd.), vendar pa samo vreme brez medečih rastlin še ne napolni panjev, kakor ne eventenje in rast pri slabem vremenu. Medu ne more biti, če ni medečih rastlin pa naj bo vreme še tako ugodno.

Seveda je še mnogo rastlin, ki redno medijo, toda te ne rastejo v toliki množini in na tako razsežnih prostorih, kakor prej naštetih. Glede tega se je že mnogo pisalo in so sestavljeni obširni seznami medovitih rastlin. Jasno je, da se čebelna paša ne more izboljšati, ako ima čebelar pred čebelnjakom gredico, posejano z borečem, resedo, facelijo in sličnimi cveticami. **Uspeh bo le, ako je mogoče razširiti pridelovanje medečih rastlin v enaki meri, kot je to pri ajdi**. Nikar si ne domišljajmo, da bo kmet sejal n. pr. facelijo zgolj zaradi tega, ker medi in da bi čebelar dobil več medu. **Kmet**

seje rastline zgolj iz gospodarskih razlogov, bodi, da pridobi krmo, pridela seme za hrano ali da pridelek proda, zavoljo čebelarjev pa prav gotovo ne. Ne vem, če je kje čebelar, ki bi posejal njivo s facelijo samo zavoljo tega, da bi se na njej pasle čebele.

Za izboljšanje paše pridejo torej v poštev v prvi vrsti le rastline, ki so v gospodarskem oziru važne in ki jih kmet seje ali goji iz gospodarskih razlogov. Take rastline zavzemajo dovolj veliko ploskev, kar je zadostno poroštvo, da bo obilica cvetja dala dobro čebelno pašo. Vsi drugi poizkusi so le igračkanje.

Ali je mogoče povečati kulture medečih rastlin, ki sem jih preje naštel in ki dajejo glavno izdatno pašo?

Sadnega drevja je dovolj in na tej črti ni možno izboljšanje, kvečemu, da se gojitev češnje v višjih legah poveča. V večji meri bi lahko gojili grozdice, maline in kosmulje po naših vrtovih. V tej smeri zgledno deluje Sadjarsko in vrtnarsko društvo, tako da nam odvzame veliko delo. Vsak vnet čebelar bi že iz tega razloga moral biti član tega društva.

Ajda. Kakor je vsakemu čebelarju znano, sta dve vrsti ajde, siva in črna. Zadnja ima bolj rožnato stebelce in cvet, ki močnejše diši, pa tudi boljše medi. Vendar pa se siva ajda vedno bolj širi, češ, da boljše rodi, kar pa ni res. Na čebelarjih je, da ta napačni nauk povsod pobijajo, ter da boljše, ali vsaj enako rodovitnost črne ajde dokažejo s tem, da jo sami sejejo. V Podjurski dolini na Koroškem sejejo le črno ajdo, nočejo o sivi ničesar slišati. Primerni članki v kmetijskih listih bi zadevo preokrenili gotovo na bolje.

Travniki in čebelna paša.

Za napredek živinoreje so največje važnosti travniki z dobro travo. Zato je stremljenje naprednih gospodarjev usmerjeno na izboljšanje travnikov; doseči hočejo travnike, na katerih naj rastejo trave visoke redilne vrednosti. Med te seveda cvetlice ne spadajo. Travniki, ki je pokrit s cvetlicami, ne odgovarja. Za zboljšanje so določene razne trave, ki ne medijo, a dajo dovolj zelene in suhe krme. Ker so detelje najboljša krma, jih ne kaže izločiti. Zato priporočajo kmetijski strokovnjaki mešanico trav in detelj. Detelje so sicer izborna krma, velike redilne vrednosti, toda niso tako trpežne. Prazna mesta, ki nastanejo od detelj, prerastejo trave in tako je trav-

nik vedno gosto zaraščen. Ker so detelje izvrstne krmilne rastline, poleg tega pa še dobro medijo, je treba sejanje detelj predvsem pospeševati. (Se nadaljuje.)

V premislek

Jakob Babnik — Ljubljana.

Ko je Krištof Kolumb slišal o govoricah, da to ni nič posebnega, če je odkril Ameriko in da bi bil to lahko vsakdo storil, je povabil te „modrijane“ k sebi. Prosil jih je, naj postavijo kurje jajce tako, da bo stalo na konici. Vsi so rekli, da kaj takega ni mogoče. Kolumb pa je vzel jajce, trčil z njim ob mizo, da se je lupina na konici nekoliko udala in ga postavil pokonci. Vsi navzoči so glasno izjavili, da to tudi znajo. Kolumb jih je vprašal, zakaj tega niso prej storili. Osramočeni so odšli in sprevideli, da je po izvršenem delu vsakemu lahko biti mojster.

Kadar koli slišim razgovor o velikosti čebelnih celic, se spomnim na to Kolumbovo legendo. Ne spominjam se, da bi bil kdo v „Slov. čebelarju“ kdaj, izvzemši zadnja leta, o tem kaj obširneje pisal. Tudi ustnih prerekanj ni bilo. Kar se je pa v zadnjem času govorilo in pisalo, sem pa temu vzrok jaz, ki sem v teku časa dognal, da valjarji za izdelovanje satnic, ki jih je imelo SCD pred sedanjimi, po mojem prepričanju niso bili pravi.

Kolikor se spominjam je imelo do sedaj SCD troje valjarjev. Na prve je izdelovalo satnice z isto velikostjo celic, kakor s sedanjimi, to je 19½ celice na 10 cm dolžine, na druge valjarje pa je izdelovalo satnice z 18½ celice na isti dolžini.

Takrat, ko se je izdelovalo satnice z 18½ celice na 10 cm dolžine, se je pisec teh vrstic velikokrat pritoževal, da večina matic tedanjih satnic ne zalega tako lepo, kakor so zalegale satnice iz prejšnjih časov, četudi jih čebele lepo izdelajo.

Pripominjam, da se do tedaj za velikost celic nihče ni brigal in so se novi valjarji naročili brez navedbe velikosti celic.

Tako je društvo dobilo valjarje z večjimi celicami. Seveda o tej spremembi ni nihče nič vedel, ker se je tedaj mislilo, da tvrdke izdelujejo samo ene vrste valjarje. Satnice so se izdelovale dalje, zmeda v panjih pa je bila tudi vsako leto večja. Veliko sem premišljeval, kaj bi moglo biti temu vzrok. Kljub temu, da sem sam svojčas izdeloval satnice na valjarje, nisem

mogel dognati, kaj bi bilo temu vzrok. Vosek je bil lep, satnice prav lično izdelane, njihov duh prijeten. Vprašal sem vodjo satnišnice, iz česa izdelujejo ločilo za valjarje. Dobil sem odgovor, da iz škroba kot običajno. Pretehtal sem sploh vse, kar bi moglo priti v poštev, pa nisem mogel najti vzroka, zakaj večina matic satja ne zalega tako kakor ga je prej.

Takoj pri prvem spomladanskem pregledu sem opazil v razvoju razne nerednosti. Kakor je vsakemu količkar izvežbanemu čebelarju znano, se vrši spomladanski razvoj praviloma v obliki oble. Ko je prvi sat nekoliko zaležen, preide matica na nezaležena sata ob obeh straneh itd. Ko sem družine pregledoval, sem velikokrat naletel na primere, da gnezdo ni imelo oblike oble, ampak poloble; zalega se je torej širila samo na eno stran gnezda. Šele, ko se je panj na tej polobli tako razvil, da so bili vsi sati popolnoma zaleženi, je matica prešla na drugo poloblo in začela tam zalegati, ne da bi se zmenila za sat, ki ji ni bil po volji. To nepravilno širjenje gnezda je družine zelo oviralo v razvoju.

Ko se je v poletnem času pretrgala paša, so matice najprej opustile zaleganje v nekaterih satih. Tudi sem opazoval, da so čebele v mediščih ob najboljši paši razlikovale troje vrste satja. Najprej so nanesele med v one celice, ki jih je tudi v plodišču matica najprej zalegla, nato one, ki se jih je izogibala, nazadnje, kot običajno, pa so napolnile trotovino. Iz tega sem se prepričal, da ne le matica, marveč tudi čebele nekaterih satov ne marajo.

Vse to sem opazoval, nisem pa vedel, kako bi rešil to uganko. Pripominjam, da določenih satnic večina matic sploh ni zalegala ali pa slabo. Samo posamezne matice so zalegale vse satnice brez izjeme. Nikoli pa nisem v nekaterih satih videl lepe strnjene zalege po vsem satu.

Večkrat sem to pripovedoval tudi pri sejah ožjega odbora SČD. Večinoma pa sem moral utihniti, ker nisem mogel dokazati, kaj naj bi bil vzrok mojim trditvam. To, kar sem opazoval jaz, mi je potrdil tudi eden izmed mojih bratov, ki že dolgo let čebelarji z okrog 80 AŽ panji.

Ko sem pred nekaj leti v maju zopet pregledoval svoje družine, ki jih imam zunaj na paši, sem videl, da se večina družin ne razvija tako, kakor bi se morala. Našel sem nezaležene sate v sredini gnezda. Ker na licu mesta nisem imel časa za bolj natančno opazovanje, sem vzel nekaj takih

nezaleženih satov domov, kjer sem začel meriti velikost celic. Vsako meritev sem točno zapisal. Dobil sem zelo različne mere, od $17\frac{1}{2}$ celic pri novih satih na 10 cm dolžine do $19\frac{1}{2}$ pri starih že večkrat zaleženih. Poslednjo mero sem dobil tudi pri satju, ki so ga čebele same izdelale. Iz napisanih mer sem izračunal velikost posameznih celic. Nato sem pregledal razne nemške čebelarske knjige in v njih našel navedeno mero, ki je potrdila, da so pravilne one celice, katerih gre $19\frac{1}{2}$ na 10 cm dolžine.

Sedaj sem vedel, kje tiči zajec. Še isti večer sem obvestil o tem tajnika društva g. Dermelja, ki je večkrat slišal moje pritožbe zavoljo satnic. Na prvi prihodnji seji ožjega odbora sem tudi zadevo pojasnil. S tem pa je bilo pojasnjenega tudi marsikaj drugega, česar pa tu ne bom navajal, ker bi bilo preobširno.

Zadoščenje sem imel, ko sem prej velikokrat pripovedoval, da satnice niso dobre in se je potem ravno meni posrečilo dokazati, da moje trditve niso bile brez podlage. Premeril sem še isto leto vse satje. Tiste s prevelikimi celicami sem zaznamoval in jih takoj prestavil v medišče. Jeseni sem vse izrezal in jih drugo leto nadomestil z novimi satnicami, izdelanimi na novih valjarjih.

Seveda se pa pri tisoč satih lahko pripeti, da še kateri ostane v panju. Če tak sat zide v plodišče, mi ga matica prav hitro pokaže, ker ga slabo zaleže ali pa sploh nič.

Poudarjam pa, da jaz nisem raziskoval velikost celic na znanstveni način, ampak sem na pomanjkljivost satnic prišel pri praktičnem čebelarjenju. Čebelarim že nad 40 let s precejšnjim številom panjev. Mislim tudi, da je dovolj, ako so razne meritve, ki so jih izvedli na pobudo g. urednika razni čebelarji v mnogih krajih Slovenije jasno pokazale, da normalno stavijo čebele satje z $19\frac{1}{2}$ celicami na 10 cm dolžine. Izjeme so vedno bile in tudi vedno bodo. Saj niti posamezni kranjčiči v raznih letnih časih ne stavijo satja z enako velikimi čebelnimi celicami. Zakaj? To vprašanje pa onim, ki mislijo, da kaj več vedo.

Samo po sebi je razumljivo, da je manjših celic na 1 dm^2 več, kakor pa večjih. Iz tega sledi, da se izleže tudi več čebel na isti ploskvi. Da bi pa čebele, izležene v večjih celicah, ki jih je manj na isti ploskvi, tudi kaj več medu nanesele, do sedaj še ni dokazano. Ako bi bilo mogoče naravno kar tako preprosto popravljati, da bi samo povečali

naravne celice, bi gotovo že vzgojili vsaj tako velike čebele, da bi v velikosti dose-gale svoje najbližje sorodnike trote. Ve-mo pa, da v trotje celice zalega matica le neoplojena (trotja) jajčeca. Če bomo stru-nó preveč napenjali, bomo res matice tako zmešali, kakor smo jih že s povečanimi celicami, da bodo stavile v enako velike celice mešana jajčeca.

Zakaj pa toliko pisarjenja, kako sem do-gnal, da satnice s prevelikimi celicami niso dobre? Zato, ker se sedaj oglašajo ne-kateri čebelarji, ki hočejo dokazati, da sat-nice, izdelane na sedanje valjarje, niso dobre. Poudarjam, da sem jaz najprej opo-zoril na napake pri zaleganju pri starih satnicah, šele nato pa sem dognal vzrok teh napak. Sedaj pa nekateri delajo na-sprotno, najprej kritizirajo satnice, ne išče-jo pa pravega vzroka, ker so prepričani, da so samo satnice krive slabemu zale-ganju.

Nové satnice matice sploh ne zalegajo rade. Le spomladi ali v začetku prav do-bre paše so jim dobrodošle.

Ne bom trdil, da so bile meritve, ki jih je zbral g. urednik, do desetinke milime-tra natančne, zde se mi pa vsaj za prak-tično čebelarstvo dosti dobre. Pokazale so, da naše čebele stavijo satje z različno ve-likimi celicami, največ pa tako z 19—19½ celice na 1 dm dolžine. Vem pa tudi, da manjše celice zalegajo ob enakih pogojih vse matice, večjih pa ne.

Ko sem dognal, kaj je vzrok slabemu za-leganju in sem to pripovedoval drugim če-belarjem, so mi s prav malimi izjemami vsi potrdili moje naziranje. Želel bi le, da bi se v tej zadevi oglasilo še več čebelarjev-praktikov in bi objasnili svoje vtise glede velikosti celic. Seveda so merodajna le več-letna opazovanja in pri večjem številu pa-njev. Vsak naj čisto po domače pove svoje izkušnje in opazovanja, pa bomo imeli od njih več koristi kakor od brezplodnih ugi-banj in trditev brez podlage in praktične skušnje.

Kongres v Zürichu

Joža Okorn — Škofja Loka.

Zürich je znano mednarodno kongresno mesto. Lani je bila tam prirejena velikan-ska švicarska deželna razstava, ki je za-radi svoje obsežnosti, smotrnosti in pestrosti kljub razburljivim časom privabila sila mnogo obiskovalcev iz vseh delov sveta.

Razstava je nudila pravi odsev kulturne višine, zavesti skupnosti, gospodarske moči in bogastva Švice v vseh odtenkih naród-nega gospodarstva in kulture. Obiskalo jo je dnevno 65.000 ljudi. Do avgusta — raz-stava je bila odprta do 29. oktobra — si jo je ogledalo nad 6 milijonov ljudi.

O razstavi v Zürichu je naš list, kar se tiče čebel, razstave, ki je bila priključena deželni razstavi, že poročal in priobčil z nje nekaj lepih posnetkov. Za časa raz-stave je bilo v Zürichu mnogo kongresov in zborovanj. Ugodno priliko je izrabila tudi mednarodna čebelarska organizacija, nazvana „Apis Club“, ki prireja vsako drugo leto čebelarske kongrese v raznih večjih mestih sveta. Leta 1957. je bil kon-gres v Parizu, lani od 6.—9. avgusta pa v Zürichu.

Kongresi „Apis Cluba“ so vedno zelo dobro obiskani. Udeležujejo se jih čebel-arji iz vseh delov sveta. Glede na napete mednarodne in politične razmere se züriškega kongresa žal niso udeležili češki, slovaški, italijanski in nemški čebelarji, pač pa so bile poleg Švice močno zastopne An-glija, Francija, Belgija in Holandska. Manjkali niso zastopniki severnoevropskih držav: Poljske, Danske, Švedske, Estonske, Norveške in Letonije, navzočni pa so bili tudi argentinski, čilski, indijski, palestin-ski in madžarski čebelarji. Od Jugoslova-nov smo bili zastopani Slovenci, Srbi in Bolgari. Torej narodnostno dokaj pestra družba, ki je med seboj razpravljala v vseh mogočih jezikih. Poleg angleščine, francoščine in nemščine, ki so prevladoval-e, si lahko slišal tudi razgovore v blagoglas-nih slovanskih jezikih: v poljskem, bolgar-skem, srbskem in slovenskem. Na kongresu so bili zastopani čebelarji iz 21 držav. Vseh udeležencev je bilo nad 300, od teh 130 iz zamejstva.

Kongresu „Apis Cluba“ je predsedoval ravnatelj čebelarskega zavoda v Liebefel-du, dr. Oto Morgenthaler.

Poleg priznanih švicarskih čebelarskih strokovnjakov, znanstvenikov in praktikov nemške, francoske, italijanske in romanske narodnosti z dr. Burrijem na čelu, so se kongresa med drugimi udeležili znani an-gleški čebelarji: dr. A. Gregg, predsednik angleške čebelarske organizacije, L. Illing-worth, ki nas je l. 1929. na kongresu v Berlinu seznanil s sredstvom, s katerim je možno uspešni zatirati pršičavost. Navzo-čen je bil tudi R. F. Frow, izumitelj tega sredstva i. dr.

Izmed francoskih čebelarjev moramo v prvi vrsti omeniti najstanovitnejšega predavatelja in obiskovalca vseh čebelarskih kongresov, 84 letnega Ph. Baldenspergerja iz Nice, ki bi ga lahko nazvali čebelarskega

nom naše kranjice. Interesente sem opozoril na vsa ta dejstva in jim nujno svetoval, naj jo, če hočejo dobiti res prvo vrstno, zanesljivo kranjico, naročajo v njeni pravi domovini, naši Sloveniji, da ne bodo doživeli razočaranj glede čistosti pasme, kakor tudi glede zdravstvenega stanja, ker je znano, da je na področju, kjer se udeležuje naša konkurenca, močno razširjena pršičavost.

Za našo čebelo so se zlasti zanimali gg. Girraud, Woźniak (po rodu Poljak) in Fassel iz Francije, Karmo iz Estonske, Lunder iz Norveške, Babitzky iz Palestine i. dr.

Pred zborovanjem „Apis Cluba“ je bil (že četrtilč) v Zürichu dne 5. in 6. avgusta 66. občni zbor švicarskih nemških čebelarjev, ter zbor vseh švicarskih čebelarjev. Od 253 upravičenih delegatov se jih je občnega zbora udeležilo 250, t. j. 98,8%. Od 130 družnic samo ena

ni bila zastopana in še ta se je oprostila. Obe zborovanji sta se odlikovali po svoji demokratičnosti, prisrčnosti, domačnosti in strokovni višini. Neizbrisen vtis je napravila name velika prisrčna ljubezen Švicarjev do domovine ne glede na njih versko

Ahasverja, ker je zavoljo proučevanja čebelarstva prepotoval domalega ves svet in se še vedno, kljub visoki starosti, živo zanima za vse pojave na čebelarskem polju, kar nam dokazuje tudi priobčena slika. Med udeleženci mednarodnih kongresov „Apis Cluba“ uživa g. Baldensperger ne le veliko upoštevanje in spoštovanje, temveč je tako priljubljen, da ga vsi po pravici nazivajo „Le père (oče) Baldens“.

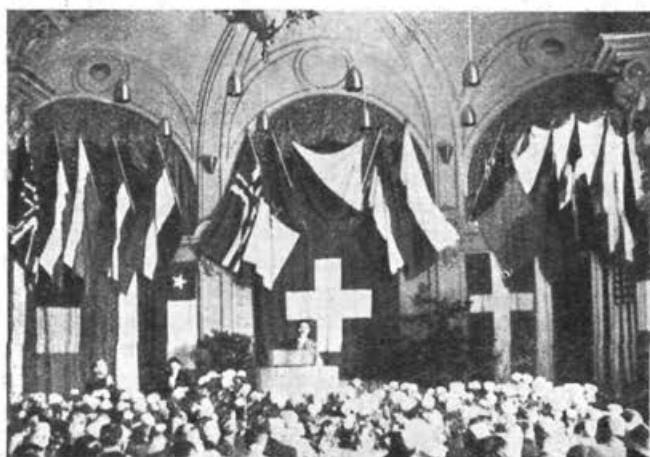
Na njegovih potih ga zvesto spremlja „duša čebelarskih kongresov“, hčerka gđc. Nora, izredno spretna tolmačica za angleški, francoski in nemški jezik. Človek bi kmalu trdil, da govori brez težave vse tri jezike hkrati. Njej se moramo zahvaliti, da je bil vsak udeleženec kongresa pri obravnavi snovi vedno sproti poučen. Od francoskih udeležencev moramo vsekakor omeniti še g. Baldenspergerja ml. in dr. Jauberta iz Pariza.

Mnogi udeleženci kongresa so se zelo zanimali za našo čebelo. V tem pogledu se je marsikaj razčistilo, posebno glede na umazano konkurenco od znane strani, od katere se vsemogoča roba prodaja pod ime-

Od leve proti desni: Frow in Illingworth — Anglija, dr. Morgenthaler — Bern.

pripadnost, kulturno in narodno opredeljenost ter njih srčna izobrazba, ki jo pri nas tako zelo pogrešamo. Vsem je lebdela pred očmi samo Švica in napredek njih čebelarstva. Neštetokrat so mi za časa mojega

Zborovalna dvorana v Zürichu.

bivanja v Švici, zlasti pa še pri pborovanjih švicarskih čebelarjev, prišle na misel naše razmere in izrek našega pesnika Vodnika: „Pridi Kranjc se les učit!“

Na zborovanju švicarskih čebelarjev, ki se ga je udeležilo nad 1000 čebelarjev, je bil zbran cvet Švice. Poleg priznanega znanega znanstvenika je sedel preprost kmečki čebelar, poleg Nemca Francoz, Ita-

Poljski spomenik v Rapperswilu. — Od leve proti desni: inž. Babitzky iz Palestine, Woźniak, prof. Kozikowski, dr. Milojević.

lijan ali Roman, ljudje različnih poklicev in izobrazbe, vsi v živahnem medsebojnem pristrčenem govoru, prežeti z eno samo željo: „Vse za blagor domovine in procvit čebelarstva.“

Tej enodušnosti je bil dan tudi zunanji izraz. Diploma častnega članstva nemške švicarske čebelarske organizacije je bila podeljena uredniku francoskega čebelarskega lista „Bulletin de la Société Romande d'Agriculture“, g. župniku Schumacherju iz St. Sulpire in uredniku italijanskega lista „Ape“, g. Giudici iz Bellinzona. S tega zborovanja bi rad poročal še marsikaj zanimivega, a čas in omejen prostor tega ne dopuščata. Zato na kratko še o poteku zborovanj „Apis Cluba“.

Zborovanja so bila v zborovalni dvorani kongresne hiše, ki so jo v ta namen pred otvoritvijo deželne razstave na novo sezidali. Je to krasna, velikanska, praktično urejena stavba, ki napravlja na vsakega obiskovalca mogočen vtis. O njej piše predsednik angleških čebelarjev, Dr. Gregg v listu „Bee World“: „Krasno poslopje, ki mu, kar se tiče velikosti, zračnosti in uporabnosti prostorov v Angliji ne najdeš enakega.“

Zborovalna dvorana je bila lepo okrašena. Na sprednji steni so vihrale zastave vseh na kongresu zastopanih narodnosti.

Poleg drugih trobojnic so vihrale tudi naša, češka, slovaška, poljska in druge (Glej sliko!).

Kongres je otvoril predsednik dr. Morgenthaler. Njegov govor je bil pristrčen, kratek, a jednat, primeren okolju in mednarodnemu položaju. Spominjal se je zlasti tistih čebelarjev, ki bi radi prišli na kongres, a niso mogli. Iskreno je pozdravil vse udeležence, zlasti še g. Baldenspergerja in njegovo hčerko gđc. Noro. Prečital je številne pozdrave, ki so jih poslali kongresu priznani čebelarski delavci z vseh strani sveta ter se spominjal umrlih svetovnoznanih čebelarskih pionirjev članov kluba dr. Andersona iz Aberdeena in dr. Rytira iz Prage. Sledili so pozdravi zastopnikov švicarskih oblasti in organizacij ter zastopnikov posameznih narodnosti.

Za naslednje tri dni je bilo prijavljenih 32 referatov. Radi skopo odmerjenega časa je bilo skupno podanih le 21 referatov. Vse te razprave bodo izšle v posebni knjigi.

Razprave v ponedeljek, 7. avgusta, pod predsedstvom g. Illingwortha so bile posvečene naravoslovju in čebelnim boleznim. V torek 8. avgusta pa čebelnim pasmam, matični vzreji in rojenju. Predsedoval je

„Le perè“ (oče) Baldensperger.

g. dr. van Rappard iz Holandske. V sredo so bile pod predsedstvom g. dr. Jauberta iz Pariza na dnevnem redu vprašanja o medu in pašnih razmerah. Vsi referati so bili skrbno izdelani in zanimivi, posebno še, ker uživa vsak predavatelj na teh zborovanjih popolno svobodo in lahko ne glede

na levo in desno po svoje zagovarja in razlaga posamezna vprašanja. Zaradi pomanjkanja časa je odpadlo ne le mnogo predavanj, temveč tudi običajni razgovor, ki se je med interesi razvil po dogovoru v prostih opoldanskih ali pa večernih urah, tako da je vsak prišel na svoj račun. Posamezne razprave bom, v kolikor pridejo v poštev za naše razmere, obravnaval v posebnih člankih.

Ves čas kongresa smo imeli slabo deževno vreme. Le v ponedeljek popoldne, ki je bil določen za izlet s parnikom po Züriskem jezeru, da se naužijemo naravnih krasot Švice, nam je bilo vreme naklonjeno. To priliko sem izrabil za temeljit daljši razgovor z vodjem švicarske plemenske vzreje, g. dr. Hunkelerjem, ki ga bom, ker je zadnji čas prišlo tudi pri nas to vprašanje „v modo“, pozneje v listu izčrpno obdelal.

Pot nas je vodila mimo otoka Ufenau, kjer je leta 1890., torej pred 50 leti, ustanovil pobornik švicarske plemenske reje dr. Ulrich Kramer prvo prašilno postajo. Po dveurni vožnji po lepem Züriskem jezeru smo dospeli v Rapperswil, kraj, kjer so v ponosnem gradu bivali do ustanovitve svobodne Poljske poljski emigranti. V spomin na te čase je nameščen v gradu poljski muzej (razstava), ki hrani dokaze o delovanju poljske emigracije, na dvorišču gradu pa stoji poljski spomenik.

Torkov popoldan je bil določen za ogled čebelarke razstave in za predvajanje treh čebelarskih filmov v razstavnici kino-dvorani. Prvi film nam je pokazal delo in pomen čebel. Film je zelo lep in poučen. Posebno so zanimivi prizori o oplojevanju rastlin, plemenski in matični vzreji in nabiranju obnožine. Pri filmu, ki se mu pozna, da je delo več ljudi, so sodelovali gg. Spreng, dr. Kobel, Maibach, Schweizer, dr. Perret in gdč. Hess.

Drugi film je kazal življenje v čebelnem panju. Posnetki so tako krasni in izvirni, da so očarali vse gledalce, ki so mnogo prizorov nagradili s ploskanjem. Film je izdelal g. Kurt Fischer iz Dottikonu. Več udeležencev kongresa je naročilo kopijo tega filma. Prepričan sem, da bi ne bilo napak, če bi si jo nabavilo tudi naše društvo.

Tretji film je bil poljski. Razkazal nam je prastaro čebelarstvo v pragozdih v okolici Grodnega, ki je še vedno ohranjeno. Čebele so naseljene v duplih stoječih drevih. Film je dal na razpolago g. dr. De-

mianovicz, ki deluje na čebelarski postaji v Pulawy na Poljskem. V torek zvečer je bil poleg nekoliko drugih razprav v kongresni dvorani razgovor o organizaciji bodočih kongresov. Sklenjeno je bilo, da bo prihodnji kongres l. 1941. v Amsterdamu pod predsedstvom g. dr. van Rapparda.

Prof. dr. Burri, znameniti raziskovalec bolezni čebelje zalege.

Pri tej priložnosti čutim prav posebno prijetno dolžnost, da se najiskrenejše zahvalim g. dr. Koblu, vsem sodelavcem g. dr. Morgenthalerja za prijazno naklonjenost, zlasti pa še g. Fygu, ki mi je bil od Liebefelda dalje vse dni kongresa veren tolmač in spremljevalec.

Lepi in vsebine polni dnevi zürškega kongresa bodo nedvomno obrodili obilne sadove. Dal Bog, da bi se kongres v Amsterdamu prihodnje leto vršil že v znamenju pomirjenja.

Dober pridelek medu. Predlanskim je bila zelo slaba ajdova paša. Pa je čebelar Franc vprašal svojega sosedu čebelarja Vida, kako so kaj prinesle njegove muhe. „Imenitno“ se odreže sosed Vid, „vsak panj je imel medu več kot en škaf.“ Čebelar Franc pa trdi, da je to nemogoče, ko pa njegovi nimajo niti poštene zimske zaloge. Vid pa trdi, da lahko dokaže, da pravi resnico, ako se mu ne verjame. Vsak njegov panj ima medu več kot en škaf, zato ker ga škaf sam sploh nič nima.

Račun dohodkov in stroškov Uprave Slov. čebel. društva v Ljubljani v l. 1939.

Dohodek	din	p	Strošek	din	p
Vloga na ček. račun din 3.035'12			Slovenski Čebelar:		
Vloga v Mestni hran. " 715'57	3.750	69	zaostanek za tisk v		
Članarina za l. 1938 din 10.399'25			l. 1938 din 12.915'—		
" za l. 1939 " 96.835'75	107.235	—	tisk lista in ekspedit		
Za prodane knjige din 7.745'75			v l. 1939 " 46.244'25		
za stare letnike " 111'—	7.856	75	urednik " 6.000'—		
Kamen za Janšev dom	200	—	sotrudniki " 7.426'50		
Podpora banske uprave	5.000	—	naslovi za ekspedit		
Prenosi iz drugih kontov	30.230	—	uredniški stroški	93'50	74.179 25
Prehodna plačila	1.704	25	Opazovalne postaje za l. 1938 . .	5.045	—
Posojilo za kritje stroškov	43.902	75	Tajnik	7.400	—
Obresti hranilne vloge	28	32	Tajniške potrebščine	2.115	—
Razno	1.500	—	Tiskovine, papir	3.917	—
			Učila in slike	965	—
			Jugosl. tiskarni na račun za tisk		
			Jug. knjige	6.000	—
			Vračilo na račun posojila	68.540	—
			Za knjižnico	2.552	—
			Potnine in sejnine	7.197	—
			Plemenilna postaja	328	—
			Za ureditev pašišč	1.319	50
			Za zatiranje čebel. kužnih bolezni	2.663	25
			Čebelarji za razne potrebšč. in med	6.129	50
			Tehnice za opazovalno postajo . .	600	—
			Predavanja	3.259	—
			Tuji časopisi	122	—
			Vezava knjig	944	50
			Izplačilo podpore iz zavaroval-		
			nega sklada	600	—
			Pokojninski zavod	54	—
			Pisarniški pomočniki	1.600	—
			Predplačilo za nasl. stran Čebelarja	1.650	—
			Razno	2.670	—
			Vloga na ček. rač. din 813'87		
			" v Mestni hranil. " 743'89	1.557	76
	201.407	76		201.407	76

V Ljubljani, dne 27. februarja 1940.

Anton Žnideršič l. r., predsednik.

Mirko Dermelj l. r., blagajnik.

Pregledala in v redu našla:

Franc Resman l. r., Ivan Šmajdek l. r., preglednika računov.

Premoženjsko stanje uprave Slov. čebelarstva dne 31. XII. 1939.

Aktiva	din	p	Pasiva	din	p
Vloga na ček. rač. din 813'87			Tisk. za Jugov. knjigo, ostan. dolga	9.905	—
" v Mestni hran. " 743'89	1.557	76	" za tisk Slovenskega Čebelarja		
Zaostanki na članarini	26.711	—	in klišeje	11.850	50
Zaloga knjig	23.326	75	Nagrade za opazoval. postaje 1939	5.129	—
Inventar po odpisu:			Posojilo za kritje stroškov	37.902	75
splošni inventar din 8.654'—			Zvezi v Mariboru za predavanja		
klišeji " 675'—			leta 1938	4.469	—
opazovalne postaje " 8.730'—			Zavarovalni sklad za kužne bo-		
čebelarski muzej " 9.060'—	27.119	—	lezni leta 1939	11.900	—
Knjižnica	7.569	—	Razno	249	25
Predplačilo	1.650	—	Premoženje v l. 1938 din 12.605'99		
			primanjkljaj " 6.077'98	6.528	01
	87.933	51		87.933	51

V Ljubljani, dne 27. februarja 1940.

Anton Žnideršič l. r., predsednik.

Mirko Dermelj l. r., blagajnik.

Pregledala in v redu našla:

Franc Resman l. r., Ivan Šmajdek l. r., preglednika računov.

Marec

Gorenjec.

Ukaželjnemu Janezu je prepočasi potekal pusti zimski čas, naposled je vendar prišel zanj tako zaželeni prvi pregled panjev. Sredi marca ga dobimo toplega dne v čebelnjaku v živahnem razgovoru s starim Mihovcem. Verno je poslušal nauke, katere mu je njegov čeb. boter kar se da preprosto razkladal.

„Vidiš, fant, nič ne pomaga, ako hočemo napredovati, moramo iti s tokom časa. Današnji čas ne verjame več ustnim izročilom, ker so pomanjkljiva, zato more čebelar šele na podlagi večletnih zapiskov izreči to ali ono trditev.

V ta namen uporabljajo različne pripomočke: razne beležke na panjih, naj bo to na papir, ali s kreda na panj, kar pa za nas, ki prevažamo v pašo, ni priporočno. Za to ima večina čebelarjev posebno knjigo, kamor zapišejo, kaj vse so videli ob pregledih v posameznih panjih. V dokaz, da to ni neumnost, ti bom, ko pregledava panje, povedal neko smešno zgodbo, katero sem doživel. Ker boš ti pisal, vzemi iz miznice knjigo, da začneva. Glej, da ne boš v zadregi, ko začnem. Knjiga nosi naslov: Podatki o pregledih panjev v l. 1940. Za vsak panj sem določil po eno stran, ki sem jo razdelil po sredi s črto; levo od črte pišem vse, kar zadeva med, desno pa ono o matiči, rojih in družini. V lažje razumevanje naredimo primer:

Št. 1. vrsta panja — kranjč

prazen tehta 3 in pol kg

Prvi pregled 15./3.	Matica iz l. 1939.
medu ima panj še	zalega že pokrita,
dovolj.	moč ljudstva sred-
	nja.

„Vi vodite nekako knjigovodstvo pri čebelarstvu,“ se začudi fant.

„Vsak dober čebelar mora to delati, ako hoče vedeti, kateri panji so dobri in se te lastnosti pri njih tudi ponavljajo. Zdaj pa začniva z delom, ti boš pisal, kar bom dogljal pri pregledu. Nastavi knjigo, kakor sem rekel! Sedaj pa zloživa eno vrsto kranjičev iz čebelnjaka in spodnji pride prvi za pregled. Obrni panj na hrbet! Jaz bom pa z dletom odtrgal dno. Poglej sedaj sem!

Kaj vidiš? Matico panj ima, vidi se že pokrita zalega, čebele obsedajo tretjino satja, medu pa nima veliko. Zapiši torej v knjigo k št. 1 kranjič levo: 15./3. prvi pregled; medu malo. Desno: matica zalega, moč ljudstva srednja.“

„Stric! Zakaj nisva pogledala najprej zgornjega panja?“

„Zato, ker pri trganju dna odleti mnogo čebel iz panja in hočejo nazaj na mesto, kjer je panj stalno. Ako bi pregledovala od zgoraj navzdol, bi imela trume čebel pred čebelnjakom. Ker bi svojih panjev ne našle, bi silile v druge in tam jih čaka navadno smrt. Kakor pa sedaj delava, čakajo samo nekoliko minut in pregledani panj je zopet na starem mestu.“

„Kaj bo pa z onimi kranjiči, ki nimajo matic?“

„Te bova pa naveznila na druge, ako bodo imeli še mnogo medu, seveda na take, ki ga imajo že malo. Dosežen je s tem dvojni namen: en panj je preskrbljen s hrano, pri drugem pa je odvzeta možnost ropanja.“

Po pregledu kranjičev sta naša prijatelja izvršila hiter pregled tudi pri A. Ž. panjih.

„Plodišče je svetišče,“ pripomni stric Janezu. „Čebelarja, ki brez vzrokov brska po čebelnjem gnezdu, bi jaz prijel krepko za ušesa. S tem bi dosegel isto kot on pri čebelah: veliko in nepotrebno razburjenje. V sedanjem času je dovolj, ako pri teh panjih pogledamo nekoliko stranskih satov zavoljo medu in enega iz sredine zaradi zalege, oziroma matice. S tem pa mora biti naše radovednosti konec. Vse tisto razstavljanje satov po čebelnjaku in podrobna sodba, koliko ima ta in ta sat medu, je odveč. Tem bolj pa moramo skrbeti za snago panjevega dna, zlasti dokler čebele dna same ne čistijo. Opomniti te moram še na eno stvar. Naši čebelarji navadno ta čas nič več tako skrbno ne odevajo panjev, bosisi kranjičev ali A. Ž. panjev, češ, saj ni več take zime, kot je bila, pa to ni prav. Zapomni si torej: od prvega pregleda do srede maja potrebujejo panji največ toplote za razvoj in ravno v tem času dela vsak začetnik precejšnjo škodo, ker vsak dan, ako le more, po večkrat odpira panje iz gole radovednosti.“

Po pregledu panjev sta se usedla naša znanca na klopico pred čebelnjak, da se še

kaj pogovorita in spustita vsak nekoliko dimov v zrak, da podpreta s tem državno blagajno.

Tam je opozoril Janez strica na prejšnjo obljubo, da bo nekaj povedal.

„Pa bodi, saj imava časa,“ prične mož. „Pred leti me je zaneslo k čebelarju..... imena ti ne bom navedel, da ne bo zamere. Dobim ga v čebelnjaku z dolgo šibo v rokah.“

„Ali so mar hude, ker jih tepete?“ ga podražim.

„Kaj bi bile hude,“ se brani užaljen, „gle-dam kako so kaj z medom.“

„Pa s šibo,“ ga pestim dalje, „kaj vam torej pove vaše novo sredstvo za pregled panjev?“

„To si še zažabi,“ me zavrne zbadljivo, „ako dregnem v med, je palica mokra, drugače pa suha, to ve vendar vsak otrok.“

„Kadar pa vrtate zalego, ki plava v hrani, kaj pa takrat?“ se delam nevednega.

„Vidiš ga zlomka, na to pa nisem mislil, res ne bo takle pregled pravičen.“

„Ker navadno nimajo te vrste pregledi pri takih čebelarjih posebne zanesljivosti, se omenjena igra po enem tednu ponovi in konec koncev ima kranjič pošteno prevrtano satje, da o drugi škodi ne govorim. En temeljit pregled, nato pa imeti na skrbi samo one panje, katerim manjka hrane, vzame najmanj časa. Čebelar je pa potem miren, ker ve, da ima čebele v redu.“

„Stric, kdaj naj spet pridem?“ je vprašal fant pri odhodu.

„Najmanj vsako nedeljo popoldan, saj sva šele na pragu šole in šele jeseni bo končni izpit. Takrat mi boš moral povedati, kaj si se naučil. Če ga boš naredil z odliko, ti bom podaril najboljšega žnideršičevca, kar jih imam.“

Ta obljuba je spravila fanta iz ravnotežja. Na poti proti domu je srečal sosedovo Micko, toda njeni hrepeneči pogledi so bili danes zanj „bob v steno“. Nekam površno je pogledal dekleta ter odšel dalje.

„Le kaj mu je zadnji čas?“ premišljuje punca žalostna, „najbrž ne mara zame, gotovo ima zdaj drugo.“

Da je uganila prav, vemo vsi čebelarji iz svojih let, ko smo bili začetniki. Sodba je bila samo v toliko pomanjkljiva, ker kraljica fantovega srca ni bila človeškega rodu, ampak drobna stvarca veselstva.... čebela.

Taki smo bili mladi čebelarji začetniki in taki so še danes iz njih vrst. V letih se iz-

bere vse ono, kar ne misli čebelariti po idealnih načelih. Čebelarji materialisti pa so itak že v rani čebelarški pomladi obsojeni na neuspeh.

Iz zgodovine sporov med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini v 18. in 19. stoletju

Stane Mihelič.

(Nadaljevanje.)

VIII. Nove pobude za enoten avstrijski čebelarški zakon v prvi pol. 19. stol. Franc Pichs, „Juridično politična razprava o svobodnem prometu s čebelami v avstrijskih deželah“ iz l. 1828.¹

Vsa avstrijska čebelarška zakonodaja do prve polovice 19. stol. (in tudi še dalje), zlasti pa še tiste odredbe, ki so uravnavale odnose med prevaževalci čebel na pašo in čebelarji domačini, je bila več ali manj lokalnega značaja, t. j. posamezne čebelarške postavbe so dejansko veljale le za to ali ono deželo. Druge dežele pa, ki iz kakršnih koli vzrokov niso imele svojih čebelarških pravnih norm, so se ravnale, kakor smo že videli, po čebelarških pravnih uredbah sosednjih dežel, kadar je nanese priložnost, da je bilo treba obravnavati čebelarške pravne zadeve. Vendar pa taka praksa ni bila v stanju odstraniti vseh težav in neprilik; vsaj formalno bi jih mogel odpraviti le za vse avstrijske dežele enoten čebelarški zakon. Posebno je to veljalo še za spore, ki so nastajali ob času seljenja čebel s paše na pašo, t. j. iz ene dežele, kjer so veljale drugačne čebelarške postavbe, v deželo, kjer so bili zopet drugi čebelarški pravni predpisi.

Iz teh razlogov se je že v prvih desetletjih 19. stol. ponovno porodila zlasti pri naprednih čebelarjih težnja, da bi avstrijske dežele dobile enoten čebelarški zakon,² ki bi temeljil na čebelarškem patentu iz l. 1775., a bil izpopolnjen tako kot so zahtevali novi čas in drugačne razmere. Prav tako so si želeli v tem času prevaževalci čebel na pašo, da bi vlada s primerno in enotno uredbo o prevažanju čebel na pašo za vse avstrijske dežele odstranila zapreke, ki so stale na poti svobodnemu seljenju čebel iz kraja v kraj. Kot konkreten izraz teh teženj in hotenj sta Ehrenfelsov osnutek celotnega čebelarškega zakona, ki je

nastal pred l. 1829. in Pichsova „Juridično politična razprava o svobodnem prometu s čebelami v avstrijskih deželah“ (Juridisch-politische Abhandlung über die Freiheit des Bienenverkehrs in den österreichischen Ländern) z dne „zadnjega decembra 1828.“

Kakšen je bil prav za prav Ehrenfelsov osnutek čebelarškega zakona, ne vemo. O njem nam je znano le toliko, kolikor nam Ehrenfels sam sporoča v prvem delu (drugi sploh ni izšel) svoje knjige „Die Bienenzucht nach Grundsätzen der Theorie und Erfahrung“ na straneh 302–305. Knjiga je izšla l. 1829. v Pragi. Po teh njegovih izjavah, bi bilo glavno delo tistega, ki bi hotel rešiti probleme, ki so v zvezi s čebelarškim zakonom, sledeče: Vse, kar je bilo do tedaj opravljenega za čebelarško pravo, je treba dobro pregledati. Novo čebelarško pravo, sloneče na temeljitem poznavanju narave čebel, njihove gospodarske vrednosti in važnosti, bi je treba postaviti na temelje, ki se kažejo v čebelarškem patentu iz l. 1775. in kateri edini „trägt den Stempel einer weisen mütterlichen Regierung, ist mit der Bienennatur, den Gewerbkenntnissen und erforderlichen für das Eigenthum der dadurch Beschädigten im Einklang und war für die Beförderung der Sache, insbesondere für die Wanderbienenzucht in die Buchwaizfelder, von einer solcher Wirkung, dass ohne dieses Gesetz die Wanderzucht in Oesterreichs Erbstaaten nicht bestehen könnte, oder zu diesem Flor hätte empor kommen können...“

Na tej bazi je torej tudi baron Ehrenfels, kakor sam pravi, zbral „eine Menge Notizen, praktische Fälle, sonderbare und ungerechte Urtheile, Reflexionen und Ideen“ in jih spraval v obliko enotnega čebelarškega zakona. Ta svoj osnutek je potem predložil zakonodajni dvorni komisiji na Dunaju „um vielleicht durch diese ehrwürdige Behörde ein auf Naturlehre basirtes, reines, sanktionirtes Bienenrecht für Oesterreich und sonach für die civilisirte Welt überhaupt zu erhalten“.

Žal zakonodajna dvorna komisija na Dunaju ni nikoli vzela tega Ehrenfelsovega osnutka resno v pretres in posledica tega je bila, da je Avstrija ostala še nadalje brez enotnega čebelarškega zakona. Ali je ta osnutek še ohranjen in kje se sedaj nahaja, ne vem; vsekakor bi bilo za zgodovino čebelarške zakonodaje važno, da se izsledi. Zato sem tu tudi bolj na široko o njem govoril.

Za našo razpravo je pri vsem tem važno, kakšno stališče je glede prevažanja čebel na pašo v svojem osnutku čebelarškega zakona zastopal baron Ehrenfels, ki je bil v tej dobi najpopularnejši čebelarški teoretik in praktik v Avstriji. Po vseh njegovih izjavah, ki smo jih tukaj navedli, in še drugih, ki jih najdemo v njegovi knjigi, moremo z gotovostjo trditi, da se je z vsem ognjem zavzemal za svobodno prevoz čebel s paše na pašo. Kakšne mere pa je predlagal oblasti, da bi bilo mogoče to doseči, nam žal ni znano.

Bolj kakor Ehrenfelsov osnutek, ki nam ni znan, je za našo razpravo važna Pichsova „Juridično-politična razprava o svobodnem prometu s čebelami v avstrijskih deželah“.

Franc (Matheus) Pichs, okrajni sodnik (Bezirksrichter), je bil izvoljen za rednega člana Kranjske kmetijske družbe na občnem zboru družbe meseca novembra 1823.³ V aktih, ki jih je pisala l. 1825. Kranjska kmetijska družba Pichsu⁴ in v seznamu čebelarjev iz postonjskega okraja iz istega leta⁵ se navaja zanj ime „Matheus“. Da se nanašata imeni Franc in Matheus na eno in isto osebo, pričajo akti z njegovimi lastnoročnimi podpisi iz l. 1825. in l. 1828.¹ Sicer je povsod Pichsov podpis brez imena — torej le priimek — vendar pa nam dopisovanje med kmetijsko družbo in njim dokazuje, da gre za eno in isto osebo. Za pomoto pisanja dvojnega imena ne moremo smatrati, ker ni samo tajnik Kranj. kmetijske družbe pisal „Matheus“, ampak tudi tisti, ki je poslal imenik čebelarjev postonjskega okraja kmetijski družbi l. 1825. Bolj bo verjetno, da je imel Pichs dve imeni, torej — Franc Matej Pichs.

Pichsovo ime nam je znano tudi iz ljubljanskega nemškega tednika „Illyrisches Blatt“, kjer je priobčeval svoje nemške pesmi, povečini ljubezenske vsebine.⁶

Poleg tega se je bavil tudi s čebelarstvom. L. 1825. je imel dvanajst panjev čebel.⁶ Svoje zanimanje za čebelarstvo in izobrazbo tamkajšnjih čebelarjev je pokazal tudi s tem, da si je od Kmetijske družbe v Ljubljani preskrbel Goličnikov slovenski prevod Janševe knjige in 5. marca 1825. prosil Kmetijsko družbo, da naj mu pošlje še šest izvodov iste knjige: „Um dieses gute und nützliche Werk noch mehr verbreiten zu können...“⁷

Največji čebelar v Postojni je bil tedaj Wolfgang pl. Hueber, ki je imel l. 1825. dvesto panjev čebel. Ko jih je l. 1826. pe-

ljal najbrže na pašo v Sežano, mu je tamkajšnja oblast delala težave in domačini so mu nekaj panjev celo razbili in uničili, skušajoč prisiliti Hueberja, da bi odpeljal svoje čebele nazaj. Ali jih je Hueber potem odpeljal iz Sežane ali ne, ne vem; dejstvo je, da je bil ta dogodek povod, da je Pichs napisal že omenjeno „Juridično politično razpravo...“ in jo datirano z zadnjim decembrom 1828 poslal Kranjski kmetijski družbi v presojo. Kolikor sem mogel doslej ugotoviti, obravnava ta razprava do danes najizčrpnije ves problem prevažanja čebel s paše na pašo tako z juridičnega kakor tudi gospodarskega stališča. Glasi se v slovenskem prevodu:

Juridično-politična razprava o svobodnem prometu s čebelami v avstrijskih deželah. Od člana družbe g. Franca Pichsa.

Čebela, po rimskem pravu v vrsto divjačine, po avstrijskem pa v vrsto domačih živali spadajoča žuželka, je za državo in cerkev, zdravilstvo in tisočere potrebe človeškega življenja tako važna stvar, da gotovo zasluži vso pozornost tako od najvišje državne uprave kakor od c. kr. kmetijske družbe.

Čebela je tudi že tako stara, da se večkrat omenja v starem zakonu pri Mozesu in Hiobu pri Izraelcih in tudi Rimljani so ji posvečali zaslužno pozornost.

Povod temu sestavku je primer, ki se je pred dvema letoma (t. j. 1826. l.; op. prev.) dogodil zaslužnemu čebelarju in rednemu članu kmetijske družbe Wolfgangu pl. Hueberju iz Postojne. Pri transportu svojih panjev iz Postojne v Sežano mu je v goriškem okrožju sežanska občina delala ovire in so mu, da bi mu zabranili dovoz, na zloben način pokvarili in uničili več panjev. Zato je treba rešiti vprašanje, ali je treba sankcionirati kaka pravila, ki bi omejevala prenašanje ali prevažanje čebel z enega kraja na drug kraj v svrhu prezimovanja in dosego boljše paše, ali pa pustiti čebelarjem v tem primeru neomejeno svobodo.

S stališča naravnega prava, na katerega se ozira pri pomanjkanju pozitivnih norm sam naš civilni zakonik v § 7. in ki ščiti samo tiste običaje, na katere se sklicuje kak zakon (§ 10.) in samo tiste deželne statute, ki so bili po razglasitvi občega državlanskega zakonika po § 11. izrecno potrjeni od deželnega kneza, se zdi, da je treba to vprašanje rešiti tako, da je čebelarju dana neomejena svoboda prepeljavanja čebel. Pravna so vsa človeška de-ja-

nja, ki ne posegajo v svobodno udeleževanje ali pravico drugih ljudi in ki ne kršijo temeljev naravnega zasebnega prava. Jasna stvar je, da čebele z obletavanjem cvetlic, cvetov, drevja in drugih rastlin ter s srkanjem medu in nabiranjem voska ne delajo lastnikom cvetlic in rastlin nobene škode; vsaj do sedaj ni mogel še noben človek ugotoviti niti najmanjše škode. Čebelar torej ne škodi nikomur, če si tako razmnožuje svoje panje, kakor se mu hoče. kajti med in vosek, ki se nahajata v tujih cvetlicah, je smatrati kot dobrino brez lastnika, kar sme torej vsak pridobivati na temelju prirojene svobode. V svojem čebelnjaku torej, na svojem posestvu imam lahko kolikor hočem panjev. Sosedu pa, ki misli, da ga omejujem v njegovi pravici, ker sem pomnožil svoje panje in meni, da je to škodljivo njegovemu čebelarjenju, nisem za to dolžan nobenega odgovora ali odškodnine. Qui iure suo utitur, nemini facit iniuriam (kdor se poslužuje svojih pravic, ne dela nikomur krivice; op. prev.). Če pa hočem postaviti svoje panje na zemljišče kakega tujca ali tretjega, si moram za to najprej preskrbeti njegovo dovoljenje in se dogovoriti z njim glede odškodnine, ker bi mi drugače imel pravico kot lastnik in posestnik to prepovedati in preprečiti.

Če sem dobil njegovo dovoljenje, ne more glede postavitve in razmnožitve čebel voditi proti meni kake upravičene tožbe niti sosednji čebelar niti lastnik cvetlic in rastlin, s katerih odnašajo čebele med in vosek. Na podlagi posestne in lastninske pravice ima vsakdo pravico svoje zemljišče, na katerega sem postavil čebele, ali pustiti neobdelano, ali ga sam uporabiti, ali ga pa dati v najem.

S temi iz filozofsko-naravnega zasebnega pravoslovja izpeljanimi osnovnimi mislimi stoji v najožji zvezi avstrijski obči državlanski zakonik, katerega odgovarjajoče odstavke bomo tukaj krato menili.

(Dalje prihodnjič.)

¹ a) Rokopis razprave je ohranjen v arhivu Kmet. družbe za Slovenijo v Ljubljani pod „Bienenzucht“ z dne 31. decembra 1828, št. 170:

b) ponatis Pichsove razprave v *Annalen* (IV, 4a) 1829 (1834).

² Archiv der deutschen Landwirtschaft 1819, 1820, 1821.

³ Glej arhiv Kmet. družbe za Slovenijo v Ljubljani pod „Bienenzucht“ nedatiran „Izkaz čebelarjev iz postojnskega okraja“ iz l. 1825.

⁴ Glej ravnotam pod „Bienenzucht“ z dne 5. marca 1825, štev. 54.

OPAZOVALNE POSTAJE

Mesečni pregled za januar 1940

Kraj	Višina nad morjem	Panj je teže									Toplina zraka			Dni je bilo						
		pridobil v			izgubil v			v mese- cu čistih dkg	največ pri- dobil	naj- visja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.													
		mesečni tretjini dkg									pri- dobil	po- rabil	dkg dne	C°						
Blejska Dobrava . . .	577	—	—	—	50	60	70	—	180	—	—	0	—18	—6'01	—	—	9 14	5 12	—	—
Breg-Križe	483	—	—	—	30	30	30	—	90	—	—	+ 2	—17	—6'16	—	—	11 18	4 9	—	—
Kranj	385	—	—	—	30	30	30	—	90	—	—	+ 1	—18	—6'71	—	1	11 17	4 10	—	—
Virmaše-Škofja Loka .	361	—	—	—	25	20	25	—	70	—	—	+ 3	—14	—4'88	—	—	14 19	6 6	16	—
Tacen-Šmarna gora . .	314	—	—	—	45	35	35	—	115	—	—	+ 1	—17	—6'35	—	—	12 24	2 5	14	—
Barje	289	—	—	—	35	25	55	—	115	—	—	+ 2	—19	—6'58	—	—	8 23	7 1	6	—
Dob	305	—	—	—	20	30	40	—	90	—	—	+ 5	—21	—5'79	—	—	10 22	4 5	5	—
Rova	350	—	—	—	15	20	30	—	65	—	—	+ 3	—16	—5'29	—	—	10 15	8 8	6	—
Mekinje	415	—	—	—	70	0	20	—	90	—	—	+ 3	—18	—6'64	—	—	16 18	8 5	12	—
škorno-Novi kloster .	450	—	—	—	20	25	35	—	80	—	—	+ 4	—15	—3'80	—	—	7 17	9 5	18	—
Sp. Ložnica-Žalec . . .	252	—	—	—	15	20	25	—	60	—	—	0	—18	—7'12	—	—	14 18	7 6	10	—
Leveč-Sl. Bistrica . . .	355	—	—	—	0	0	25	—	25	—	—	+ 2	—16	—8'29	—	—	16 20	10 1	11	—
Muta	387	—	—	—	20	30	30	—	80	—	—	—5	—19	—7'66	—	—	13 18	10 3	20	—
Sv. Lovrenc-Pohorje . .	442	—	—	—	40	25	30	—	95	—	—	+ 1	—17	—7'21	—	—	12 15	9 7	4	—
Sv. Duh-Selnica	536	—	—	—	15	25	20	—	60	—	—	0	—15	—5'91	—	—	9 17	12 2	7	—
Selnica ob Dravi	324	—	—	—	25	20	20	—	65	—	—	+ 1	—17	—6'79	—	—	14 22	4 9	10	—
Studenci-Maribor	265	—	—	—	45	40	40	—	125	—	—	+ 1	—20	—6'29	—	—	11 17	6 8	9	—
Mala Nedelja	279	—	—	—	35	30	40	—	105	—	—	—3	—19	—10'50	—	—	14 17	10 4	7	—
Cezanjevci	182	—	—	—	20	40	150	—	210	—	—	—2	—23	—10'85	—	—	9 19	6 6	8	—
Turski vrh-Ptuj	336	—	—	—	20	20	25	—	65	—	—	+ 3	—15	—5'69	—	—	15 16	6 9	5	—
Nedeljica-Turnišče . . .	170	—	—	—	60	30	65	—	155	—	—	+ 1	—24	—9'	—	—	11 15	9 7	9	—
Rogaška Slatina	224	—	—	—	0	0	0	—	0	—	—	+ 1	—11	—5'09	—	—	13 15	11 5	6	—
Donačka gora-Rogatec .	397	—	—	—	0	20	50	—	70	—	—	+ 5	—21	—6'82	—	—	5 13	14 4	10	—
Kozje	307	—	—	—	20	30	20	—	70	—	—	+ 9	—14	—4'20	1	—	14 25	6	—	12
Nemška vas-Leskovec . .	392	—	—	—	30	30	20	—	80	—	—	+ 1	—15	—6'27	—	—	15 17	8 6	4	—
Brežice okolica	156	—	—	—	10	25	20	—	55	—	—	+ 3	—22	—8'58	—	—	11 31	—	—	6
Toplice-Dol.	179	*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krka	300	—	—	—	35	20	20	—	75	—	—	+ 4	—16	—3'80	—	—	12 23	2 6	20	—
Št. Janž-Dol.	347	—	—	—	25	30	35	—	90	—	—	0	—20	—8'91	—	—	8 23	2 6	7	—
Št. Vid-Stična	360	—	—	—	0	40	50	—	90	—	—	+ 1	—24	—9'45	—	—	7 24	2 5	2	—
Cerknica	575	—	—	—	20	20	15	—	55	—	—	+ 1	—18	—7'74	—	—	9 23	2 6	17	—
Sv. Gregor-Ortnek . . .	736	—	—	—	20	20	30	—	70	—	—	+ 2	—18	—7'75	—	—	13 18	5 8	14	—
Novo mesto	180	—	—	—	30	35	30	—	95	—	—	+ 3	—21	—5'92	—	—	14 22	1 8	7	—
Šmarjeta	375	—	—	—	10	10	10	—	30	—	—	+ 3	—19	—5'70	—	—	20 17	4 10	31	—
Valpča vas	280	—	—	—	5	10	10	—	25	—	—	+ 2	—18	—6'77	—	—	8 22	8 1	12	—

* G. poročevalec premeščen. Sv. Lovrenc ima Lüfteneggerja, vsi drugi AŽ panj.

Januar 1939: Prva tretjina je bila zimsko mrzla. V drugi je nastopil močan jug, ki je v par dneh spravil ves sneg. Čebele so imele precej izletnih dni. Tudi zadnja tretjina je bila topla, le noči so postajale zopet hladne. Mesečni povpreček lani je bil $-1,84^{\circ}\text{C}$.

Januar 1940: Letošnji januar pa je bil pravcati zimski mesec s suhim mrazom, ki

ga v naših predelih nismo vajeni. Živo srebro je bilo stalno pod ničlo, le eno opoldne se je nekoliko dvignilo nad njo. Ponoči je nastopal strupen mraz do 20°C , v nekaterih krajih še nekoliko stopinj več. Temu odgovarja tudi letošnji mesečni povpreček, ki je s $-6,78^{\circ}\text{C}$ segel daleč pod januarsko toplino, ki je v tem mesecu nekako $-2,5^{\circ}\text{C}$. Tako je letošnji

januar skoro za 5 stopinj prehladen. Tudi sončnih ur smo uživali zelo malo, povprečno le 46 ves mesec! Iz visokih oblakov se je vsipal sneg, da nam je pokril doline $\frac{1}{4}$ m visoko in smo ga imeli že kar preveč. Vendar so padavine s 62 mm skoro dosegle dolgoletni povpreček naših krajev (69 mm).

Dasi čebele niso izletele od začetka decembra, mirno šume in razmeroma malo silijo iz panjev. Vendar bi bilo kmalu potrebno nekoliko izletnih dni, sicer bo nastopila griža. Od postaj poročajo:

Mekinje: Čebelar sosed mi poroča, o prvih znakih griže. Kako bo, če ne bo kmalu izleta?!

Novo mesto: Žrela je treba večkrat očistiti mrtvic in ledu. Kaže, da bo v panjih veliko mrtvic. Sinice zelo silijo k čebelnjaku in nadlegujejo po bradah, dasi jim pokladam krmo v ptičnici.

Brežice: Letele niso ves mesec, sicer pa dobro prezimujejo, a videti je precej mrtvic na dnu panjev. Komaj pričakujemo toplih dni, da se bodo čebelice otrčile. Cena medu je 18–20 din za kg.

Mala Nedelja: Letos smo doživeli dober nauk pri prodaji medu. Takoj po ajdi so ga domači čebelarji silili v prodajo in dosegli 10 din za kg. Kmalu potem so iz Zagreba ponujali po 15 din, postavljenega v mesto. Sedaj ga že plačujejo na domu po 14 din!!

Selnica: Pri družinah, ki prezimujejo na gozdnem medu, se že opažajo prvi znaki griže. Enako tudi pri panjih, ki prezimujejo na kostanjevem medu. Nekaterim kar brez uspeha priporočamo zazimljanje čebel na dobrem medu, ali vsaj na sladkorju.

Skorno: Kljub hudemu in vztrajnemu mrazu prezimujejo družine na ajdovem medu kar ugodno. Ponekod se slišijo glasovi o mrličih, to pa le pri čebelarjih, ki so si preobilno hoteli plačati svoj trud z medom...

Od dveh postaj sem dobil zanimivo poročilo, ki govori, da nekateri čebelarji kupujejo pri svečarjih vosek in ga nato oddajo v Čebelarni, da bi ga zamenjala za satnice. Ali je to početje v pravem čebelarskem duhu in tovarštvu?! Sebe spravljajo ob kredit in še druge čebelarje...

KOTIČEK ZA RADOVEDNEŽE

1. Pred nekaj dnevi je ponehal mraz. 3. februarja so čebele iz nekaterih panjev po malem izletavale. Pri tej priliki sem dognal, da je bilo pri žrelih precej ledu, zadaj v panjih po vratah pa mnogo sreža. Ledu in sreža je bilo največ v spodnji vrsti AŽ panjev, v srednji manj, v zgornji pa nič. V panjih imam najprvo nekoliko listov papirja, na njih pa slamnice, ki dobro zapirajo.

Moj brat ni našel v panjih, ki so v čebelnjaku poleg mojih, nič sreža, dasi ima čebele ravno tako zapažene kakor jaz. Kaj takega se mi še ni pripetilo in prosim pojasnila. O. A. Št. J. u. V.

Trd je vaš oreh in sam ne vem, kako naj ga zdrobim, da vas zadovoljim. Predvsem bi moral vedeti, kako ste vi in vaš brat jeseni čebele zazimovali, kaj ste počenjali z njimi, ali ste plemenjakom čebele dodajali, matice izmenjavali, jih krmili in ali je to delal tudi vaš brat. Tudi ne vem kdo izmed vaju ima boljše panje, ki bolje zapirajo in kako imate zaprto zgornje žrelo. Čigave čebele so boljše (močnejše), brato-

ve ali vaše? Vse to bi moral vedeti, da bi lahko zadovoljivo odgovoril.

Na zadovoljivo prezimovanje učinkuje več činiteljev. Posledice napravljenih napak, se ne pokažejo vsako spomlad v enaki meri. Včasih so bolj očitne, včasih jih niti ne opazimo, kakršna je pač zima: mokra ali suha, huda ali mila. Ravno danes sem opazil, da mi je umrl prašilček v kranjiču, ki je imel za dober klobuk satja. Jeseni sem ga obilno založil z medom. Toda zaradi hudega mraza se ni mogel premakniti na sosednje medene sate (prečno satje!). Kaj takega ne pomnim, letos pa se je zgodilo. Izredna zima!

Kadar ste v slabo kurjeni izbi s kamenitim tlakom: kje vas najprej začne zebsti? V noge! Ravno tako je v vašem čebelnjaku: zato je tudi spodnja vrsta panjev najbolj trpela, zgornja pa najmanj. Mraz je spodaj najhujši. Zato so stari čebelarji spodnjo vrsto panjev posebno skrbno zazimovali in spodaj namestili najmočnejše panje, ki so laže kljubovali hudi zimi, kakor slabejši plemenjaki.

Spodnja vrsta vaših panjev je močila. Vodni hlapi so se zbirali v hladnem delu panja, v medišču in na vratcih ter zmrznili. Tudi v drugi in tretji vrsti je bilo tako, toda ne v taki meri. Spodnji so bili bolj na mrazu.

Kdaj se tvorijo v panju vodni hlapi v kvarljivi množini? Kadar je družina vznemirjena, vznemirja jo pa lahko hud mraz, slaba hrana, izguba matice, zamašeno žrelo, prepozno jesensko krmljenje, prepozna izmenjava matic in dodajanje čebel, izredna moč družine v zvezi z zgodnjim zaleganjem, obilica blata v črevesu, bolezen (nosematoza!) slabi ali pa predobri panji, mehanično vznemirjanje (miši, ptice). „Za božjo voljo, nehajte!“, boste morda sedaj zavpili. Ne morem! Vse morate vedeti, da lahko vzrok sami uganete — jaz ga ne morem.

Kadar se čebele vznemirjajo, jim postane „vroče“. Takrat tudi hitreje dihaajo, pri tem se pa tvori sopara, ki se je v vašem primeru spremenila v srež. Morda so se vaše čebele vznemirjale zaradi hudega mraza ali prepiha, morda zaradi slabih vrat ali zamašenih žrel? Ali ste imeli v panjih slamnice tudi zadaj, ali samo nad plodiščem? Tudi letos so nekateri čebelarji zazimili čebele brez njih. Sedaj tožijo, da je v mediščih mnogo ledu in sreža. V milih zimah slamnice ne koristijo, letos pa reve čebele, ki so morale prezimovati brez njih. Ne smemo jih zazimovati po enem kopitu. Čeprav prestanejo tudi najhujšo zimo brez slamnic, trpe zelo. Če primerjamo njih mirno šumenje ob milem mrazu in njih ciljenje pri dvajset ali še več stopinj mraza, se zavemo, da moramo „kopito prilagoditi nogi“ (= paž zimi).

2. Nekdo mi je pravil, da je žveploogljik dobro sredstvo za čebelne vešče. Kako ga naj uporabljem in kje ga lahko kupim? P. Z. v R.

S tem sredstvom nimamo nikakih izkušenj. Vemo samo to, da ga po tujih časopisih hvalijo in da je zelo vnetljiv. Satje ostane brez duha. Naliti ga je treba

v majhno stekleničico in postaviti v omaro za satje. Dobite ga v drogeriji. S točnejšimi podatki vam bomo postregli v kratkem.

*

Vprašanja. Večkrat smo želeli, da bi člani našega društva „Čebelarja“ ne le brali, ampak tudi pri njem sodelovali. Da bi rešili nekatera vprašanja, katera še vedno niso dovolj jasna, zlasti glede na naše podnebne in pašne razmere, prosimo naše bralce, ki se zanimajo za rešitev doli navedenih vprašanj, da nam podajo svoje mnenje v zgoščeni obliki, na kar bomo objavili ona, ki utegnejo zanimati naše čebelarje, bodisi zaradi dobrih nasvetov, bodisi zavoljo novih naziranj, ali pravih zaključkov.

Odgovore prosimo do srede aprila.

1. Ali se Vam zdi prestavljanje potrebno, ali zadostuje da satje samo nastavimo v medišču?
2. Ali je prav, da pustimo pri prestavljanju več kakor en sat v plodišču?
3. Ali se Vam zdi dražilno pitanje spomladi učinkovito?
4. Katera sredstva uporabljate za preprečenje rojenja?
5. Ali je umestno, da damo iztočene sate, preden jih jeseni spravimo, panjem, da jih čebele posuše? Ali je boljše, da jih postavimo v ta namen na plano, ali pa da jih spravimo kakršni so v omare?
6. Ali imate kake skušnje glede napajanja čebel v spomladi v panjih?
7. Ali se Vam zdi potrebno, da zapažimo panje že v zgodnji jeseni, ali šele takrat, ko pritisne mraz, ali šele na pomlad?
8. Ali se Vam zdi potrebno, da plodišča spomladi zožimo, če je v panju bolj slaba družina?
9. Kakšne skušnje imate s sladkorjem, ki je s papriko denaturiran?

V odgovorih je treba tudi povedati, kakšne pašne razmere so bile pri reševanju vprašanj merodajne.

DRUŠTVENE VESTI

Sladkor. Po vsestranskem poizvedovanju se je odboru posrečilo dobiti za pomladno krmljenje čebel kristalni sladkor, ki bo za 50 par cenejši. Sladkor ima Čebelarna že v

zalogi. Cena je 750 din. Vsi predpisi za delitev sladkorja ostanejo neizpremenjeni.

Izvršena predavanja. G. dr. Kocjan je dne 6. januarja t. l. predaval v Škofji Loki

o čebelnih boleznih. Udeležba 25 čebelarjev.

Dne 2. februarja 1940 je g. Bukovec predaval v Brežicah o čebelnih boleznih in spomladanskih opravilih.

Dne 11. februarja je v Tacnu predaval g. čeb. ref. Okorn o vzreji čistokrvnih matic.

Čebelarški tabor za štajerske čebelarje bo osrednje društvo priredilo za časa mariborskega tedna v Mariboru. Že danes opozarjamo vse čebelarje na to zborovanje, ki bo ne samo strokovnega, temveč tudi prijateljskega in tovariškega pomena. Poleg predavanj in strokovnega pouka je čebelarjem povsem potreben tudi domač razgovor, saj imamo mnogo teženj in zanimivih doživljajev, ki bi jih radi povedali. Vse podrobnosti bomo objavili pozneje.

Čebelarški tabor za gorenjske čebelarje bo meseca julija t. l. v Bohinjski Bistrici. Kakor ostali tabori, bo tudi ta tabor prav zanimiv in to povsem že zaradi visoke plainske lege in običajev ondotnega čebelarstva. Že danes opozarjamo vse čebelarje,

naj se za tabor pripravijo in pridno agitirajo med svojimi tovariši za udeležbo.

II. tečaj za bolezenske strokovnjake. Obveščamo čebelarje, da bo II. tečaj za bolezenske strokovnjake skoraj gotovo okrog velike noči. Program in čas bomo prijavljencem sporočili s posebnim dopisom. Prosimo podružnice, da nam sporoče, katerega svojega člana nam za ta tečaj priporočajo.

Letnik Slov. Čebelarja 1938 in 1939 kupimo za knjižnico Zveze čebelarških podružnic v Kranju. Ponudbe pošljite z letnikom vred na Društveno Čebelarno v Ljubljani. Mnogo je čebelarjev, ki prebrane letnike Čebelarja ne hranijo. Vse tiste prosimo, naj jih proti plačilu vrnejo, da bomo mogli postreči onim, ki jih žele kupiti. Posebno je to važno, da dobi zveza v Kranju potrebne letnike za svojo knjižnico, ki bo važna pridobitev za gorenjske čebelarje.

Oglasi. V pojasnilo vsem čebelarjem sporočamo, da ima vsak član društva pravico do dveh brezplačnih malih oglasov v Slov. Čebelarju. Vendar pa je potrebno vsak oglas posebej prijaviti.

Vabilo na

redni letni občni zbor

Čebelarške družine zadr. z o. j.,

ki bo v nedeljo, dne 17. marca t. l. ob 9. uri dopoldne v gostilni pri „Nacetu“ na Šmartinski cesti v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev po predsedniku.
2. Tajniško poročilo.
3. Blagajniško poročilo.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev izpadlih članov, upravnega in nadzorstvenega odbora.
6. Določitev programa za bodoče udejstvovanje zadruga.
7. Slučajnosti.

Za primer, da občni zbor ne bi bil ob 9. uri sklepčen, bo drugi občni zbor pol ure kasneje ob vsakem številu udeležencev.

Upravni odbor.

NAŠE PODRUŽNICE

Vsem podružnicam v vednost in uvaževanje.

Nekatere podružnice nam pošiljajo preveč izčrpana poročila o poteku občnega zbora. Čisto prav in hvalevredno je, če so bralci SČ točno poučeni o delovanju posameznih podružnic, toda zaradi tega še ni treba v poročilih omenjati podrobnosti, ki nimajo pomena za širši krog čebelarjev in ki včasih utrudijo tudi najbolj vnetega bralca.

Prostor v SČ je skopo odmerjen za posamezno vrsto čtiva in mora uredništvo z njim varčevati. Blagovolite to v bodoče upoštevati! Lepo prosimo! Uredništvo.

Podružnicam!

Glasom §§ 13 in 23 društvenih pravil imajo na občnem zboru pravico glasovanja le delegati, ki jih podružnice izvolijo na svojem občnem zboru. Opozarjamo po-

družnična vodstva, da izročijo delegatu, ki se bo udeležil občnega zbora, potrdilo o njegovi izvolitvi in o številu članov, ki so lani plačali članarino, sicer delegati ne bodo smeli glasovati.

Društvo je ustanovilo sklad za zavarovanje vseh svojih članov za primer uničenja panjev po kužnih boleznih, ne da bi član moral plačati še kako posebno pristojbino. Opozarjamo pa člane, da bo dobil zavarovalnino le tisti, ki bo plačal članarino pred ugotovitvijo bolezni.

1. Podružnica v Trbovljah je kupila 7 vrst češenj hrustavk in sicer 150 drevesc, 15 drevesc dobimo po vrhu. Nakup je že sklenjen s priznanim drevesničarjem Jelenom iz št. Ilja pri Velenju. Naročili smo le prvo vrstna drevesca po 12 din kos. Podružnica jih bo oddajala po polovični ceni, to je 6 din za drevesce, v prvi vrsti članom, ki posedujejo zemljo, dalje tudi vsem kmetom in posestnikom, četudi niso člani. Vsaka preprodaja je popolnoma izključena. Sajenje drevesc bomo kontrolirali. Naročila sprejema za Trbovlje Lunder Dušan, za Hrastnik in Dol Jenko Metod. Drevesca je treba že pri naročilu brezpogojno plačati in sicer do vključno 7. marca t. l. Prvovrstnost drevesc in kvaliteta je pogodbeno zajamčena. Člani uporabite priliko in opozorite na to tudi svoje sosedje, posestnike zemlje!

2. Kuhanje voska bo v mesecu marcu. Vsi člani, ki imajo voščine, naj jih dostavijo do 9. marca t. l. g. Jenku Metodu v Hrastniku. Po tem roku voščin ne bomo več sprejemali. Stehtajte voščine, napišite na privezani listek količino in svoje ime! S tem olajšate delo.

3. Podružnica bo naročila skupno za vse člane sladkor, ki ga bodo potrebovali za pomladansko pitanje. Cena je 8 din za kg. Vsakemu članu pripade 5 kg na panj, seveda, če ga ni že jeseni vzel. Sladkor je treba plačati vnaprej podružnici in sicer do vključno 9. marca t. l. Brez denarja ni sladkorja! Držite se tudi tega roka, ker bodo zamudniki odklonjeni, odnosno si ga bodo morali sami preskrbeti.

Blagajnik podružnice se zahvaljuje vsem članom, ki so letos tako hitro in vestno plačali članarino, ki smo jo že nakazali društvu. Prav je tako! Disciplina in red vzdržujeta svet! Nele zahtevanje pravice, temveč tudi izpolnjevanje dolžnosti je prva in častna naloga vsakega zavednega člana.

S čebelariskim pozdravom!

Tajnik in blagajnik:
Dušan Lunder.

Podružnica Maribor obvešča vse svoje člane, da bo letos priredila:

Dne 31. marca predavanje o kuhi voska pri podružničnem blagajniku g. Živku Alojziju v Podbrežju, Miklošičeva ulica.

Dne 28. aprila, v primeru slabega vremena pa 5. maja, predavanje pri čebelnjaku g. Slevkova na Teznem. Predaval bo nadzor. g. Peter Močnik. Zbirališče na Teznem, vojaško vežbališče (gostilna pri Veverici) ob 14. uri.

Dne 25. maja, v primeru slabega vremena pa 26. maja, predavanje pri čebelnjaku g. Rep-

nika v Zg. Radvanju; pričetek ob 14. uri. Za predavatelja bomo preskrbeli in njegovo ime javili pravočasno.

Dne 29. junija bo zlet na Gorenjsko z avtokarom. Vrnemo se 30. junija. Ogledali si bomo zanimivosti Kamniške Bistrice.

Dne 7. julija, v primeru slabega vremena pa 14. julija, bo predavanje pri čebelnjaku gg. Kirarja in Saražina v Pekrah. Predaval bo g. čeb. refer. J. Okorn. Zbirališče v Pekrah pri gostilni Zorko ob 13. uri.

Člane vabimo, da se teh prireditev v velikem številu udeleže, ker se bodo o marsičem lahko poučili, saj bodo predavali sami izkušeni predavatelji.

Na vsako prireditev bomo člane še posebe vabili.

Novomeška podružnica je imela svoj 34. redni občni zbor dne 6. januarja t. l. Bilo je navzočih 21 članov, kar je za podružnico lepo število. Udeležil se je občnega zbora tudi zastopnik kmetijske šole g. Malasek.

Predsednik je poročal o delu podružnice v splošnem, bolj izčrpno pa tajnik. Čebelarstva letina je bila izmed najslabših v zadnjem desetletju, zato je tudi bilo manj vnetih čebelarjev. Od podružnice so se odcepili člani iz okolice Toplice in strnili v svojo podružnico, tako da šteje novomeški okraj namesto nekdanje edine podružnice Novo mesto sedaj sedem podružnic, vštevši tudi podružnico št. Jernej iz krškega okraja. Vsi ti čebelarji so bili prej včlanjeni v Novem mestu. Poleg več predavanj, ki jih je imel g. Lilija, je bil tudi dvodnevni čebel. tečaj na kmet. šoli na Grmu. — Vpisanih članov je bilo 35, a nekateri niso plačali članarine. Med letom sta umrla dva člana čebelarja in sicer g. Osive in g. Žigon. Pokoj njima!

Blagajniško poročilo je bilo soglasno odobreno, le da se zavarovalnina za društveni čebelnjak zniža. Vsak čebelar, kateri postavi čebele v ta čebelnjak, naj sam zavaruje čebele. Ker še mnogo članov ni plačalo zaostale članarine, jo bomo prav energično terjali. — Gdč. Puševa je poročala, da je blagajniška knjiga v redu in je bil njen predlog za razrešnico odboru soglasno sprejet.

Zastopnik okr. kmet. odbora, g. Mešjak je sporočil, da je s težavo prodril s predlogom, da se je v proračun vstavila vsota 1000 din za čebelarstvo v novomeškem okraju. G. Zupančič in g. Mišjak sta kot delegata poročala o poteku lanskega občnega zbora SČD v Celju. V odbor so izvoljeni vsi stari odborniki, le da je mesto podpredsednika dobil g. Malasek Franjo, za namestnico blagajnika pa je bila izbrana gdč. Jenko Vida. Za delegata za občni zbor osrednjega društva je bil izvoljen g. Mišjak, za namestnika pa g. Zupančič, v okr. kmet. odbor pa zopet g. Mišjak. — Gospod Malasek je nato predaval o gnojenju ajdi. Nikdar naj se ne gnoji s svežim gnojem, ker potem ajda ne med. Medi le, če ji gnojimo s pepelom, ki dela čudež ali s kalijevo soljo, to pa tudi v suši. Pozival je čebelarje, naj sade akacijo, pravi kostanj, lipo in pa mačkovno ali ivo, kar bo v prosep čebelarstvu. Predavatelj je žel odobravanje vseh navzočih.

Slednjič je občni zbor sklenil nabavo tehtnice za 700 din. Predsednik je na koncu voščil vsem srečno novo leto.

V. Lilija.

Ljubljanska podružnica je imela svoj občni zbor v nedeljo, dne 17. decembra 1939. Iz poročila predsednika g. prof. Raiča je bilo razvidno, da je imela podružnica v preteklem letu 120 članov. Kljub temu številu pa je v Ljubljani še mnogo neorganiziranih čebelarjev, ki bi jih bilo treba pritegniti v krog podružnice. G. predsednik je v svojem obširnem in stvarnem poročilu prav lepo govoril o delu v preteklem letu in označil obenem tudi program za bodoče leto (predavanja, sajenje medovitih rastlin, ustanovitev rejnega okrožja).

Namesto dosedanjega tajnika g. Stojkoviča, ki je zbolel, je podal g. predsednik tudi tajniško poročilo. Ob tej priliki se je zahvalil g. Stojkoviču, ki je dolga leta vestno vršil podružnične tajniške posle.

Agilni blagajnik g. Ivo Verbič je podal blagajniško poročilo o preteklem letu. Iz njega je razvidno, da podružnica prav lepo gospodari in je njena imovina v letošnjem letu narasla na 21.861'85 din. Blagajnik je podal tudi preračunski predlog za l. 1940. Podružnica bo pa morala tudi letos dobiti podporo, če bo hotelo biti njeno gospodarstvo v prihodnjem letu aktivno.

Pri volitvah je bil izvoljen večinoma stari odbor z g. prof. Raičem na čelu. Za tajnika je bil izvoljen g. Edi Senegačnik, za blagajnika pa ponovno g. Ivo Verbič. Med novimi odborniki je tudi g. Porenta Anton iz Dev. Mar. v Polju.

Občni zbor je potekal v najlepšem redu in g. predsednik ga je zaključil z željo, da bi se vsi podružnični načrti v novem letu uresničili.

Podružnica Brežice in okolica je imela dne 2. febr. t. l. čebelarstvo predavanje o čebelnih boleznih in spomladanskih opravilih v panjih. Predaval nam je gospod urednik Avg. Bukovec iz Ljubljane. Nazorno nas je s pomočjo slik seznanil z nalezljivimi boleznimi čebel. Predavanju je sledilo čez trideset čebelarjev članov in nečlanov, ki se pripravljajo tudi za vstop v podružnico. — Veseli smo bili, da se je g. urednik odzval našemu vabilu, saj ni bilo predavatelja med nami že celih sedem let. — Pred sedmimi leti na ustanovnem obnem zboru nam je položil temelje podružnice in nas navdušil za čvrst razvoj naše podružnice, ki jo je takrat izvoljeni odbor vodil do danes s polnim uspehom. — Inventar podružnice je dokaz, kaj zmore odbor, ki mu je pred očmi samo nesebično delo, veselje do čebelarstva in napredek podružnice.

Po predavanju je bil občni zbor, ki ga je vodil predsednik g. Grubič Martin, stara čebelarska grča, ki se sicer po čebelnem piku nerad pokaže, ampak je zaveden čebelar, ki bi ga samo smrt ločila od čebel. — Ponosni bi lahko bili, da bi bilo med nami več takih vnetih čebelarjev. Dokaz temu je, da so ga člani zopet izvolili za predsednika in ves stari odbor. Zahvalil se je za zaupanje in obljubil še bolj intenzivno delovati za napredek podružnice. Uredili smo tudi naslov podružnice, ki se je zaradi

komasacije občine nekoliko spremenil, določili smernice in delo odboru, izvolili odbor za kupovanje voščin za kuho voska, ustanovili knjižnico, določili šolskega upravitelja g. Mikuliča Otona iz Globokega, da poseti tečaj o nalezljivih boleznih, da bo potem večak za čebelarje bolzni v našem okraju. Priporočali smo ustanovitev dveh podružnic in to pri Sv. Petru pod Sv. Gorami in v Podsredi, tako da bo v okraju pet podružnic in bomo lahko imeli zastopnika v okr. kmet. odboru, ki nam je nad vse potreben. Izrazili smo g. uredniku željo, da bi imel tudi naš okraj odbornika v širšem odboru čebelarskega društva, da bi lahko stavljali predloge in poročal odboru o težnjah, ki jih ima naš okraj.

Ker bo letos zaradi pomanjkanja voska veliko povpraševanje po satnicah, je zbor sklenil, naj vsi člani od 8. do 10. marca t. l. oddajo satje za kuho voska pri tajniku Grabnarju Vinku ml. pri kolodvoru Brežice, ki bo pripravil satje za kuho v dneh 12. do 15. marca. Člani, ki se za kuho voska zanimajo in bi bili pri kuhi radi navzočni, naj se zgledajo pri tajniku do 15. marca, pa bodo lahko sami kuhali vosek. — Podružnica bo pripravila vse potrebno za kuho. Kdor ima pa na razpolago drva, jih lahko pripelje s seboj, kar mu bo všteto pri plačilu dela od kuhe. — Člani, ki imajo vosek, pa bi ga radi uporabili za satnice, naj ga oddajo najpozneje do 15. marca tajniku Grabnarju, ki ga bo dalje oddal v podelavo. — Podružnica ima najboljšo stiskalnico za izdelavo satnic in jih izdeluje proti plačilu 7'50 din za kg, ali pa v zameno za vosek. Podružnica kupuje staro satje in vosek in posreduje pri prodaji medu. G. predsednik se je s toplimi besedami poslovil od g. urednika z željo, da nas letos večkrat poseti s predavanji, kar nam je zelo potrebno. Enako se je poslovil g. predavatelj, obljubil, da nas poseti v juniju s predavanjem in toplo polagal na srce, naj nas ne razdruži nobena vihra, ker nam je potrebna močna čebelarska organizacija, ki bo lahko še uspešneje delovala in dvignila našo gospodarsko kulturo na višjo stopnjo.

Podružnica v Dol. Toplicah poziva svoje člane, kateri nameravajo dati vosek v predelavo v satnice, da ga najkasneje do 25. marca dostavijo tajništvu podružnice.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

V kazalu za l. 1939. se pri člankih pod črko D pomotoma ni upoštevalo sledeče besedilo: **Dopolnilo k članku „Moja opazovanja“ M. S ... 85, 109, 119.**

Blagovolite ga vpisati v kazalo.

Mnogo gradiva doslej še nismo mogli priobčiti. Polagoma pride na vrsto vse, kar je porabnega. Potrpite, prosimo!

Sklep za uredništvo je 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar za društvene namene je naslavljalati na „Slovensko čebelarsko društvo“ v Ljubljani. Ček. račun št. 11.066. — Blagovne pošiljke (vosek, med) in naročila za čebelarske potrebščine je pošiljati na „Društveno čebelarno“ v Ljubljani, Tyrševa c. 21. Telefon 35-45. Ček. račun št. 15.645. — Društveno tajništvo je v Ljubljani v Društveni čebelarni, Tyrševa c. hšt. 21. Telefon 35-45.

Izdajatelj za Slovensko čebelarsko društvo in urednik: Avgust Bukovec.

Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija d. d. v Ljubljani. Odgovoren L. Mikuš.

Po železnici poslane prašilnike bo sprejemal na postaji v Kranju g. Ivan Japelj iz Kranja.

Po temeljitem pregledu glede hrane in ugotovitvi, da so brez troto, da imajo predpisno zaznamovano in nepohabljen matico, se bodo prašilniki takoj odpremili na plemenilno postajo.

Čl. 4.

Na vsak prašilnik nalepi lastnik svoje ime in točen naslov. Pri rodovniških maticah mora označiti tudi pleme in rod (generacijo), n. pr. Zlatorog (12/25/40, Triglav) 10, t. j. pleme Zlatorog, rod 12, matica štev. 25 iz leta 1940, mati oplojena po trotu iz plemena Triglav, rod 10 (pleme = prvotna čebelna družina, iz katere rod izvira).

Čl. 5.

Prašilčki z oprazenimi maticami, kakor tudi brezmatični, ako ni drugače dogovorjeno, se bodo takoj odposlali vodstvu postaje v Kranj, ki bo o tem obvestilo lastnika in mu sporočilo, kdaj mu bodo prašilčki dostavljeni, odnosno kdaj naj pride ponje.

Čl. 6.

Plemenilna postaja na Fužinah v Kokri bo poslovala vsako leto od 20. maja do 15. avgusta. O morebitnih spremembah bodo vse podružnice — članice Zveze pravočasno obveščene.

Naseljene prašilčke je po določilih čl. 3. tega pravilnika dostavljati osebno, odnosno poslati po železnici vodstvu postaje v Kranju vsak **ponedeljek** in **četrtrek**.

Uporabljati se smejo samo standardizirani enosadni prašilniki, ker so le za take prašilnike hramčki na razpolago.

Čl. 7.

Stroške za oskrbo, nadzorstvo in prevoz naseljenih prašilčkov iz Kranja na plemenilno postajo in nazaj v Kranj krije „Zveza“.

Čl. 8.

Oskrbovanje in nadzorstvo plemenilne postaje na Fužinah v Kokri je poverjeno g. Trčku Antonu v Kokri št. 25, odpošiljanje in pregled naseljenih prašilnikov pa gg. Ivanu Japlju in Albertu Rossu v Kranju.

G. A. Ross bo vodil o celotnem poslovanju plemenilne postaje točen zapisnik.

Vrhovno nadzorstvo nad delovanjem plemenilne postaje vrši čebelarški referent kr. banske uprave.

Čl. 9.

Pravilnik stopi takoj v veljavo.

Navodilo za naseljenje prašilnikov.

1. Prazne prašilnike opremi s sladkornim testom, ki ga napravi iz 3 delov sladkorne moke in 1 dela tekočega medu (75 dkg : 25 dkg). V oddelek za hrano daj ca 25—30 dkg testa in ga stlači tako, da morejo čebele neovirano do njega, nato oddelek pokrij s steklom. Iz oddelka za dodajanje matice vzemi pokrovček, nastalo odprtino pokrij s tanko lepenko, nakar pokrov zapri. Okvir zažiči **navpično** z dvema žicama, **dobro pritrdi** (zalij in utri) osnovo satnice, ki naj bo do tri cm široka ali pa trikotna. Okvir **dobro pritrdi** v prašilnik. Žrelo skrbno zamaši!

2. Iz močnih panjev omedi potrebno množino čebel v pripravljeni zaboj (sito). Čebele pred ometanjem dobro poškropi s pomočjo razpršilnika, ki ga napolni z vodo, v katero kani nekoliko kapljic olja materine dušice (timijana). Ometene čebele presej skozi matično rešetko. Nato odstrani iz sita **rešetko**, in pod njo ostale trote s pokrovom vred, zaboj pa pokrij z drugim pokrovom. Z zabojem s čebelami udari rahlo ob tla, hitro odkrij pokrov, čebele ponovno močno naškropi z vodo, jih zajemi s primerno zajemalko in vsuj v prazen že opremljen prašilnik.

Pri tem delu imej pomočnika! Pri ometanju čebel naj eden ometa čebele v zaboj, drugi pa naj jih medtem škropi. Pri naseljevanju prašilnikov eden škropi in zajema čebele, drugi pa pripravlja prašilnike ter odpira in zapira šipo.

3. Naseljene prašilnike postavi za 6 ur v temen, hladen prostor, nakar jim dodaj v matičnicah zaprte mlade matice. Matičnico pritrdi na pokrovček, leseni zamašek matičnice nadomesti z zamaškom iz sladkornega testa. Prašilnike **postavi nato za 24 ur v hladen in temen prostor**, nakar jih odpremi na postajo.

Pomni! Prašilnike moramo naseliti samo s takimi čebelami, ki smo jih presegali skozi matično rešetko, do so **zanesljivo** brez troto, sicer so vsa tvoja rejska prizadevanja zaman. Družinice naj bodo srednje močne, imajo naj okrog 20 dkg = $\frac{3}{10}$ litra čebel.

V Kranju dne 4. februarja 1940.

Jan Strgar,
predsednik.

Janko Ravnik,
tajnik.

ČEBELARJI!

*Kdo Vam najbolje postreže
s čebelarskimi potrebščinami!*

Društvena čebelarna

v Ljubljani

Tyrševa cesta 21

Ček. račun 15.645 - Telef. 35-45

ki je domače podjetje in last
Slov. čebelarskega društva.

**Največja zaloga čebelarskih
potrebščin v dravski banovini.**

Kupuje

vosek in med po najvišjih
dnevni cenah.

Prodaja

vse čebelarske potrebščine,
najboljše kakovosti, po niz-
kih in solidnih cenah.

**Svojim članom in podruž-
nicam daje primerne po-
puste. - Zahtevajte cenik!**

**Čebelarji, podpirajte z na-
ročili lastno podjetje!**